

VINERI • 20 IANUARIE 2006 • ANUL LVI NR. 3

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

EMINESCU
1850 - 1889

Responsabilitatea Eminescu

„Cine a băut apă din Aranca...”

Când se deschid gurile iadului...

CALENDAR ORTODOX

23 ianuarie, luni – Sf. Sfințit Mucenic Clement al Ancirei și Sf. Mucenic Agatanghel
24 ianuarie, marți – Cuv. Xenia; Sf. Mucenici: Vavila, Timotei și Agapie
25 ianuarie, miercuri – †) Sf. Grigorie Teologul; †) Sf. Bretanion, Episcopul Tomisului; Cuv. Publie
26 ianuarie, joi – Cuv. Xenofont, soția sa Maria și fiii lor Arcadie și Ioan
27 ianuarie, vineri – †) Aducerea moaștelor Sf. Ioan Gură de Aur; Sf. Marciana împărăteasa
28 ianuarie, sâmbătă – Cuvioșii: Efreim Sirul, Paladie și Iacob
29 ianuarie, duminică – Aducerea moaștelor Sf. Sfințit Mucenic Ignatie Teoforul

AGENDĂ

- 23 ianuarie**
1512 – în Țara Românească, a început domnia lui Neagoe Basarab.
- 24 ianuarie**
1859 – s-a săvârșit Unirea Țărilor Române. Înfiptura Unirii a fost făcută prin persoana lui Alexandru Ioan Cuza, domnitor al Principatelor Unite și apoi al Statului Național România.
- 25 ianuarie**
1512 – a apărut, din îndemnul și cu sprijinul lui Neagoe Basarab, un Evangheliar, tipărit de Macarie.
- 26 ianuarie**
1788 – a fost întemeiată prima colonie engleză în Australia.
1936 – s-a născut actorul Florin Piersic.
- 27 ianuarie**
1919 – s-a stins din viață, la Budapesta, poetul Ady Endre. Primul lui traducător a fost Octavian Goga.
- 28 ianuarie**
1865 – a avut loc întemeierea societății culturale „Ateneul Român”.
1889 – s-a născut prozatoarea Martha Bibescu.
1998 – la Seghedin s-a deschis Consulatul General al României.
- 29 ianuarie**
1859 – debutul lui Iosif Vulcan în nr. 5 al Telegrafului român, cu un articol „Despre necesitatea unei foi beletristice române”.

Poza săptămânii

„Tinerete fără bătrânețe...”
Dansatori activi din Chitighaz și Aletea

București

Părintele Paisie, candidat la scaunul vacant al Episcopiei din Caransebeș

Sinodul Bisericii Ortodoxe Române, întrunit marți, 17 ianuarie, la reședința patriarhală din București, a nominalizat candidații pentru episcopiile vacante de Caransebeș și Giurgiu, a transmis Radio România Actualități. Pentru scaunul de la Caransebeș vor candida episcopul *Lucian Lugoianul*, vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei și părintele *Paisie Ion*, secretarul Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria. Candidații pentru Episcopia de Giurgiu sunt episcopul *Varsanufie Prahoveanul*, vicar al Arhiepiscopiei Bucureștilor și

Foto: Aurel Papp

episcopul *Ambrozie Sinaitul*, vicar patriarhal. Alegerea episcopilor de Caransebeș și Giurgiu va

avea loc la începutul lunii februarie, când se va întruni Colegiul Electoral Bisericesc.

E. I.

Săcal

Distincție pentru activitatea sportivă

Uniunea Sportivă pentru Elevi din județul Bihor a organizat recent, la Dobrițan, o festivitate de decernare a premiilor pentru cei mai

talentați tineri din județ, atât la sport, cât și la studii. Cu această ocazie au fost distinși și acei pedagogi care au depus eforturi deosebite în domeniul sportului. În 2005, premiul de onoare pentru activitatea în acest domeniu a fost oferit profesorului *Alexandru Trippon*, directorul școlii generale din Săcal. Profesorul de gimnastică își desfășoară activitatea sportivă nu numai în cadrul școlii săcălene, ci și în altele instituții de învățământ din Bihor.

v. j.

Scrieți-ne la
noua adresă:
foaia@foaia.hu

România

Tabără de schi

Asociația Turistică a Românilor din Ungaria organizează și în acest an o tabără de schi în România, în zona Sinaia, Predeal, Azuga și Poiana Brașov. Tabăra din acest an va avea loc în perioada 12–20 februarie. Excursionistii, pe lângă schiat, vor avea ocazia să viziteze monumentele din zonă: Palatul Sinaia, diferite biserici, mănăstiri și să cunoască obiceiurile și tradițiile acestei regiuni. Asociația Turistică, împreună cu Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, asigură și în acest an participarea gratuită a 15 elevi de la școala românească din Jula. Tinerii vor beneficia și de ajutorul unui instructor, care îi va introduce în tainele acestui sport de iarnă.

E. I.

Se închid magazinele duty-free

Ministrul român de interne a anunțat zilele trecute că în curând se vor închide magazinele duty-free de la granița ungaro-română. *Ioan Rus* a făcut această declarație după ce președintele *Traian Băsescu*

și-a exprimat nemulțumirea, în repetate rânduri, față de funcționarea acestor unități comerciale, afirmând că de aici pornește contrabanda cu țigări și droguri.

I. K.

Telefonul redacției: 66/463-152

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaiă românească aparține autorilor. Foaiă românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Pe copertă: Bustul lui Mihai Eminescu din Apateu
(Foto: Rita Pățaș)

Lucașfărul neamului nostru

„În urmă cu șapte ani, pe bolta cerului din Apateu a răsărit marele poet Eminescu. El este Lucașfărul neamului nostru”, a accentuat părintele paroh Origen Sabău, în deschiderea zilei dedicate lui Eminescu. „De șapte ani încoace, în cadrul bisericii noastre din Apateu îi recităm poeziile, îi cântăm doinele, îi ascultăm basmele.”

Festivitatea a început, de această dată, la Centrul Cultural și Metodologic al Românilor din județul Bihor, unde români și maghiari, localnici și oaspeți, s-au întrunit pentru se aminti de poetul nemuritor al românilor. „Eminescu e tulpina eternității românești”, ne atenționa un afiș de pe scenă. Citatul lui Ionel Teodoreanu a fost tradus și în limba maghiară, deoarece la Apateu în aceeași zi s-a sărbătorit și Ziua Culturii Maghiare.

Dor de Eminescu

„Ne este dor de Eminescu în fiecare zi. Fără el am fi mult mai săraci. Eminescu nu este doar un poet romantic binecunoscut, ci el și poezia lui sunt prezenți în toată viața noastră, în fiecare zi, în toate momentele importante”, a spus *Ligia Mirișan*, directorul Direcției Județene pentru Cultură, Culte și Patrimoniu Cultural Național Bihor, al cărei discurs a fost tradus în maghiară de *conf. univ. dr. Agneta Marcu*, decanul Facultății de Muzică din Oradea. „Opera lui Eminescu este monumentală, iar dacă ar fi să-l comparăm cu alți scriitori, putem afirma, fără doar și poate, că locul lui este în universalitate”, a subliniat directorul orădean, care și-a manifestat convingerea că Eminescu va exis-

Responsabilitatea Eminescu

De șapte ani încoace, la mijlocul lunii ianuarie, în mod tradițional, românii din Ungaria se întâlnesc la Apateu pentru a-l omagia pe cel mai mare poet al neamului românesc.

Vinerea trecută, la chemarea parohului ortodox din satul bihorean, *Origen Sabău*, ne-am adunat să sărbătorim 156 de ani de la nașterea lui Mihai Eminescu.

ta până când vom avea sentimente, până când vom avea dor.

Cu ocazia Zilei Culturii Maghiare, protopopul ortodox român din Apateu a mulțumit Centrului Cultural Județean din Dobrițan pentru sprijinul acordat în realizarea programelor culturale româno-maghiare din acest sat bihorean și a înmănat directorului *Lukovics András* o diplomă și un volum bilingv, româno-maghiar, cu poeziile lui Mihai Eminescu.

Poezii în două limbi

Protagonistii programului cultural au fost școlarii: cei din loc și cei sosiți din Oradea. Directoarea școlii și a centrului cultural local, *Vad Erzsébet*, care a fost și moderatoarea programului, a accentuat în deschidere că pentru apateni activitățile culturale ocupă un loc aparte. Invitați în scenă (din păcate, doar în limba maghiară), elevii școlii din Apateu au recitat poeziile de Eminescu în limbile română și maghiară, după care au interpretat dansuri populare românești și ungurești, iar Ansamblul „Mugurelul”, de la Școala generală „Dimitrie Cantemir” din Oradea, a încântat publicul cu un spectacol extraordinar de cântece și dansuri populare românești.

Datoria urmașilor

Aceeși copilași din Oradea, instruiți de învățătoarea *Doina Lung*, au prezentat apoi în biserica ortodoxă un recital literar-muzical de

aproape o oră. Elevii din clasa a 3-a au spus atât poezii mai ușoare cât și altele mai lungi, au dramatizat „Scrisoarea a III-a” și au cântat române pe versurile lui Eminescu.

Prezent la eveniment, Prea Sfințitul Părinte Episcop *Sofronie* a rostit un scurt cuvânt festiv, în care a atras atenția asupra responsabilității apatenilor și a tuturor

românilor din Ungaria față de memoria lui Mihai Eminescu. „Bustul lui Eminescu, aflat în curtea bisericii ortodoxe din Apateu, reprezintă urmele lăsate de înaintașii noștri. Căci Eminescu simbolizează existența românilor de pretutindeni.” Ierarhul românilor ortodocși din această țară a amintit că în Ungaria există doar două busturi de ale lui Mihai

Eminescu: unul la Budapesta, în fața Institutului Cultural Român, iar celălalt la Apateu. În cuvântul său festiv, PS *Sofronie* a sugerat și o idee care ar putea fi considerată ca sfat pentru urmașii lui Eminescu: „Ar trebui să ne gândim dacă nu ar fi bine ca Centrul Cultural și Metodologic al Românilor din Bihor să preia numele lui Mihai Eminescu, precum s-ar cuveni ca străzile pe care se află bustul lui Eminescu, atât aici, la Apateu, cât și la Budapesta, să-și schimbe numele în strada Eminescu.”

Rugăciuni pentru poetul neamului

Manifestarea dedicată amintirii „poetului nepereche” s-a încheiat în fața bustului Eminescu din curtea bisericii ortodoxe, unde parohul *Origen Sabău* și preotul reformat maghiar *Garvucz Tibor* din Săcuieni au rostit rugăciuni în limbile română și maghiară, iar oficialitățile din România și Ungaria au depus jerbe și coroane de flori.

La festivitatea aniversării a 156 de ani de la nașterea poetului național român, au mai luat parte *Ireny Comaroschi*, ambasadorul României la Budapesta, *Vitányi István*, deputat în Parlamentul din Budapesta, reprezentanți ai instituțiilor românești din Ungaria, români din alte localități bihorene, elevi ai Liceului „N. Bălcescu” din Jula. Manifestarea a fost finanțată, pe lângă organizatorii locali, și de Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria. **E. Iova**

„...o limbă ca un fagure de miere...”

„Limba română la sine acasă e o împărăteasă bogată. A o dezbrăca de averile pe care le-a adunat, înseamnă a o face din împărăteasă cerșetoare... Noi nu suntem stăpânii limbii, ci limba e stăpâna noastră... Este însăși floarea sufletului românimii. (...) Limba românească este din acele cu dreaptă măsură: ea n-are consoane prea moi, nici prea aspre, nici vocale prea lungi sau prea scurte; mai toate sunt medii și foarte curate. Nu lipsesc scrierile bune...”

Reîntoarcerea la natură și la pronunția firească și-mbărbătată a limbii românești mi se pare un succes foarte însemnat.”

Mihai Eminescu

Nou conducător la Casa de cultură din Micherechi

Săptămâna trecută, consilierii locali ai Micherechiului s-au întrunit în ședință. Alături de problemele sociale și financiare ale autogovernării locale, reprezentanții comunei românești au hotărât asupra funcției de director al Casei de Cultură „Gheorghe Dulău”. Mandatul actualei directoare *Maria Boca Cozma* va expira la sfârșitul lui februarie, astfel s-a publicat concursul pentru post. De data aceasta a fost înaintat dosarul unui singur candidat, al tânărului *Gheorghe Pățaș* din Micherechi.

După informațiile primite de la primarul *Teodor Martin*, dosarul unicului candidat a fost respins pentru că nu are pregătirea de spe-

cialitate care figura și printre condițiile concursului. Însă consilierii au hotărât să se adreseze Ministerului Culturii pentru a cere scutire de sub această condiție, ca *Gheorghe Pățaș* să poată fi numit în funcția de director pentru un an, în timp ce candidatul va începe pregătirea necesară.

Gheorghe Pățaș are 26 de ani. După absolvirea Liceului „Nicolae Bălcescu” din *Jula* a studiat la Facultatea de Muzică din cadrul Universității din *Oradea*. În urma obținerii diplomei, el a predat muzică la școlile românești din Micherechi și *Jula*, precum și fluier și trompetă la școala de muzică din *Șercad*, iar din 2004 a fost ales director adjunct

la școala generală din *Okány*.

În cazul în care ar fi ales ca director la Casa de cultură din Micherechi, *Gheorghe Pățaș* ar vrea să colaboreze cu tinerii, să-i implice în viața culturală a localității, accentuând importanța păstrării tradițiilor. Dorește să se organizeze și pe mai departe manifestările tradiționale, dar inițiind și noi expoziții din creațiile artistice ale localnicilor. Alături de activitatea culturală, se planifică, printre altele, o atenție deosebită pe documentarea fotografiilor despre Micherechi, precum și arhivarea pe DVD a dansurilor și cântecelor populare din localitate.

R. Pățaș

Asociația din Otlaca-Pustă își planuiește viitorul

După ce în toamna anului trecut s-a înființat Asociația Culturală Română „Mihai Purdi” din Otlaca-Pustă, conducerea organizației a invitat membrii la prima întrunire. Sâmbăta trecută, 14 ianuarie, otlăcanii români s-au adunat pentru a-și întocmi programul de activitate pentru perioada direct următoare și a discuta problemele bugetare.

La întâlnirea noii asociații au participat și juristul *dr. Gheorghe Ruja* din *Jula*, *Alexandru Finna*, *Ana* și *Gheorghe Buha* din Chitighaz, care și-au împărtășit experiențele în domeniul programelor românești, ne-a informat vicepreședinta *Elvira Ardelean*. *Dr. Gheorghe Ruja* a prezentat participanților Legea Minorităților și modificările ei, după care a răspuns la

întrebările legate de problemele juridice din domeniu.

Alexandru Finna, reprezentantul român în Curatoriul Fundației Publice „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria”, a vorbit despre proiectele prin care se poate obține sprijin pentru organizarea manifestărilor românești. *Ana Buha*, președinta Asociației Culturale a Românilor din Chitighaz s-a adresat otlăcanilor cu sfaturi practice legate de activitatea asociației.

După cum ne-a informat *Elvira Ardelean*, Asociația Culturală Română „Mihai Purdi” planuiește pentru viitorul apropiat, să sărbătorească împreună cu credincioșii ortodocși, sfintele sărbători de *Rusalii*, invitând coruri bisericești pentru această ocazie. Printre programele asociației se mai află organizarea unor manifestări culturale românești în colaborare cu localnicii români, cu otlăcanii mutați în altă parte și cu școlarii. Asociația a cerut ca să primească în folosință ca sediu clădirea vechii poște din sat, care este în proprietatea Bisericii Ortodoxe Române din Ungaria. La această cerere se așteaptă răspunsul Episcopiei de la *Jula*.

Rita Pățaș

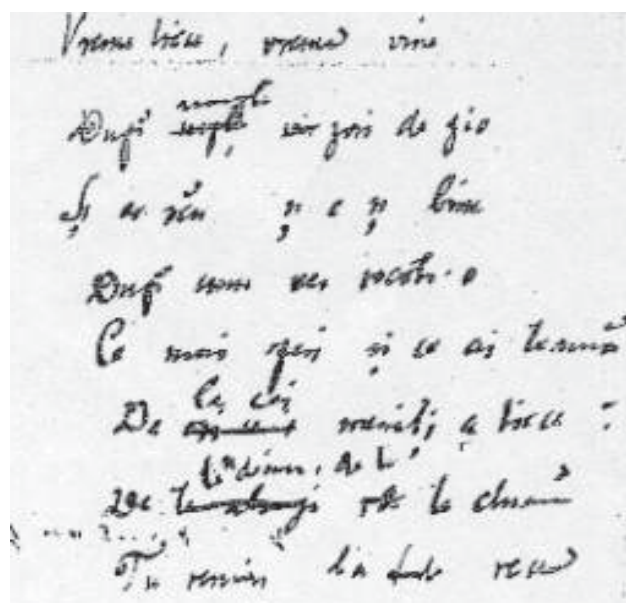
Cinci noi volume din manuscrisele lui Eminescu

Academia Română a lansat încă anul trecut, cu ocazia zilei de 15 ianuarie, primul volum, al unei ediții inedite *Mihai Eminescu*, iar anul acesta au văzut lumina tiparului alte noi cinci volume din aceeași colecție. Duminică trecută, 15 ianuarie, la aniversarea nașterii poetului, „de ziua culturii naționale”, la Biblioteca Academiei din București au fost

prezentate aceste cinci noi volume în ediție facsimilată a manuscriselor eminesciene, toate scoase sub egida Academiei Române, informează RGN-Press.

Ministrul român al culturii *Adrian Iorgulescu* a anunțat că anul 2006 va aduce cititorilor lui Eminescu încă zece noi volume din totalul de 24 câte are întreaga colecție Eminescu.

R. P.

Românii vor primi pașapoarte în cel mult trei zile

Din primăvară, românii ar putea primi – în cel mult trei zile – pașapoarte simple sau temporare, cu valabilitate de doar un an. În plus, vor putea beneficia de documente de călătorie cu valabilitate de 30 de zile, pentru întoarcerea în țară în cazuri deosebite. Ministerul Administrației și Internelor (MAI) a lansat în dezbatere publi-

că un proiect de ordonanță care modifică Legea privind regimul liberei circulații a cetățenilor români în străinătate, abia intrată în vigoare.

Eliberarea pașapoartelor simple în regim de urgență se face cu plata unei taxe suplimentare de 100 RON (un milion de lei vechi).

Anca L. Crișan

Serată la Institutul Cultural Român

Institutul Cultural Român din Budapesta organizează, miercuri, 25 ianuarie, la ora 18.00, o serată literară. Cu această ocazie se va prezenta traducerea în limba română a versurilor „Și câteva acuarele”, ale lui *Tibor Zalan* (Editura Koinónia din Cluj, trad. *George Volceanov*). De

asemenea se va prezenta volumul „Teste de limba română” de *Jenő Farkas*, editor și traducător directorul Editurii Palamart, Budapesta.

Manifestarea va avea loc la Institutul Cultural aflat în str. Izsó nr. 5.

A.L.Crișan

Foto: Aurel Papp

Oferiți
1%

**din impozitul Dumneavoastră
pentru scopuri românești!**

Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria
19058283-1-04

Fundația „Pentru cultura română din Ungaria”
19060851-1-04

Fundația „Pentru păstrarea limbii române”,
Chitighaz
19375523-1-04

Fundația „Homo Ludens” din Iula
(Grădinița din strada Galamb)
18371062-1-04

Fundația „Pro discipulis – Pentru elevi”, Iula
18382378-1-04

Fundația „Pentru Musica” din Iula
18376146-1-04

Asociația „Pentru Micherechi”
18380802-1-04

Asociația Românilor din
Otlaca-Pustă
19062004-1-04

Biserica Ortodoxă Română din Ungaria
Cod tehnic: 0293

Cursuri de limba română

Studioul de limbi străine Lingva din Bichișsaba vă oferă posibilitatea de a vă înscrie la un nou curs de limba română, care începe la 6 februarie.

Pe lângă cursurile de limba română, Lingva vă oferă și cursuri de engleză, germa-

nă, italiană și spaniolă. Înscriserile se pot face de la 20 ianuarie până la 2 februarie 2006, în zilele de muncă, între orele 12.00–19.00. Adresa: 5600 Bichișsaba, str. Jókai nr. 23., tel. (66) 444-648.

A.L.Crișan

Mulțumiri

Organizatorul principal al concertului lui Grigore Leșe din ziua de 7 ianuarie, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, mulțumește pe această cale sprijinul acordat în realizarea acestui proiect următoarelor persoane și instituții:

PSS Sofronie, Episcop, Episcopia Ortodoxă Română din Ungaria

Adrian Șimon, director, Direcția pentru Cultură, Culte și Patrimoniu Cultural Național a județului Arad

Maria Gurzău Czeglédi, director, Liceul „N. Bălcescu” din Iula

Petre și Ana Iepure, proprietarii Restaurantului Sugăr din Iula

Regizorul Purcărete la Teatrul Katona József din Budapesta

Când se deschid gurile iadului...

În ultimii ani, spectatoriilor programului Teatrului Cetății din Iula au vizionat două spectacole în concepția regizorului român de talie mondială, *Silviu Purcărete*. Trupa Teatrului Național din Craiova a adus pe scena din Iula spectacolul *Phaedra* în 1997, iar în 2005 piesa „Cum doriți sau Noaptea de la spartul târgului”. Purcărete nu a însoțit trupa în aceste ocazii: spectacolele erau cizelat finisate iar regizorul lucra în acele momente cu alte companii teatrale din lume.

În vară, directorul Teatrului Național din Craiova amintea că în septembrie Purcărete va sosi la Budapesta pentru a pune în scenă cu actorii teatrului Katona József o piesă a lui Shakespeare mai rar jucată în Ungaria: *Troilus și Cressida*. După două luni de repetiții, a sosit ziua premierei, la 4 noiembrie 2005.

Această dramă shakespeareană este deosebit de complicată. Nu numai la nivelul acțiunii dense, ci și la nivelul motivării faptelor și comportamentului cu multiple conotații ale personajelor.

Piesa are ca temă războiul troian, pornit de greci pentru o femeie, Elena, aflată în cetatea Troia. În tabăra troienilor se înfiripă iubirea dintre doi tineri, *Troilus și Cressida*, prin mijlocirea unui bătrân. Tinerii îndrăgostiți își jură credință veșnică, dar cu ocazia unui schimb de prizonieri, *Cressida* ajunge în tabăra grecilor, unde, din considerente practice de supraviețuire, încă din primele clipe își trădează și își înșală iubitul.

Luptătorii, dar mai ales conducătorii celor două tabere, participă cu însuflețire din ce în ce mai diminuată de plictiseală la războiul ce dura de șapte ani, căci toți știu că persoana Elenei nu valorează cât viețile atâtor oameni, câți cad pe câmpul de luptă. Luptătorii își omoară timpul cu jocuri netoate și cu discursuri eroice exagerate, iar la duelul provocat de Hector răspund cu îngâmfare. Miza luptei

este frumusețea feminină, care, în sine, e un motiv înfim pentru provocarea unui măcel. Totuși, sfârșitul e tragic: Hector, neînarmat, e ucis fără scrupule din poziția lui Achile, iar drama se încheie cu acest triumf știrb, lipsit de onestitate.

Purcărete ne-a obișnuit cu câte o viziune personală asupra fiecărui text dramatic de care se apropie. Acesta este pus într-o lumină nouă și astfel îndreaptă spectatorul spre noi posibilități de interpretare. Imaginile scenice nu sunt nici ele obișnuite, ci surprinzător ieșite din comun. Decorurile piesei

când în cealaltă – a troienilor.

Pretextul războiului, Elena, abia dacă apare în cursul dramei: spune doar câteva replici, însă ea e subiectul a numeroase discuții. Nu realitatea ei e importantă, ci persoana ca atare, prin puterea pe care a avut-o în producerea unui asemenea conflict. E mult mai importantă soarta acelor care au fost obligați să ia parte la acest război illogic – și despre ei e vorba în dramă.

„E, poate, cea mai întunecată și cea mai cinică operă a lui Shakespeare. Un imn al stupidității, o simfonie a

Silviu Purcărete (în centrul fotografiei) s-a născut în 1950, la București. În 1974 a absolvit Academia de Teatr și Film din București, specialitatea regizor. De la sfârșitul anilor 1980 este regizor la teatrul național din Craiova. În scurt timp, teatrul din orașul industrial aflat în sudul României a devenit cunoscut în toată lumea. În doi ani, regizorul a devenit directorul celui mai reprezentativ teatru bucureștean, Lucia Sturza Bulandra. De la mijlocul anilor 90, Purcărete a început să lucreze tot mai mult în străinătate. S-a stabilit la Paris, dar continuă să regizeze regulat în teatrele românești, precum și în alte teatre și opere din Europa.

„Cum doriți sau Noaptea de la spartul târgului”, de exemplu, erau niște vitrine cu geamuri mari, de bibliotecă, care în timpul spectacolului își schimbau de mai multe ori locul pe scenă, se deschideau, se închideau, creând senzația când de despărțare, când de apropiere.

La spectacolul teatrului budapestan, scena a fost împânzită cu chiuvete, într-o manieră specială, care dădea senzația dublării spațiului scenic. Prin decor, regizorul a creat, de fapt, două câmpuri spațiale clar separate și în prima parte a piesei actorii evoluează când într-o tabără – a grecilor,

prostiei” – spunea Purcărete într-un interviu. „...povestea nu are în centru războiul, ci pe oamenii care se joacă cu războiul. Sunt toți ca niște copii stupizi, care se joacă de-a războiul.” Opera ne aduce în fața ochilor pe toți eroii militari greci și troieni, dar nu putem fi de partea nici unuia. Pentru că nu putem, nici nu vrem să înțelegem serioasa neseriozitate a conflictelor. E de neconceput că Elena valorează pentru greci atât de mult, de supravaloarea ei falsă sunt conștienți și grecii, dar nu mai pot da înapoi după șapte ani de război.

(Continuare în pag. a 11-a)

Scrisoare de la Isus

Dragul meu,
Cum îți mai merge? Desigur, Mi-aș dori mult să putem vorbi doar noi amândoi, dar știu că pentru aceasta niciodată nu ai timp. Am hotărât deci să-ți scriu o scrisoare, pentru a-ți spune cât de mult te iubesc.

Te-am văzut aseară, când discutai cu prietenii tăi. Am așteptat toată ziua; poate vei dori să vorbești și cu Mine. Ți-am dăruit un apus de soare minunat la sfârșitul zilei și am așteptat. Însă niciodată nu ai găsit timp să vorbim. Aceasta M-a durut, dar Eu totuși te iubesc, pentru că sunt Prietenul tău.

Noaptea trecută te-am privit cum dormeai și am dorit cu ardoare să-ți ating fruntea, de aceea am revărsat lumina lunii pe fața ta. Și din nou am așteptat, dorind să cobor la tine ca să putem vorbi. A sosit dimineața și Eu am avut atâtea daruri pentru tine, dar te-ai întors în patul tău, dorind să-ți prelungești măcar pentru câteva clipe somnul dulce, și ai amânat întâlnirea noastră.

Ca de obicei, dimineața ai puțin timp. Te-ai spălat, ți-ai periat dinții cu grijă, te-ai îmbrăcat ordonat și te-ai grăbit la lucru.

Când ai privit ultima dată în oglindă, ai

observat din mers Biblia pe masă și atunci inima Mea a tresălit la gândul că vei dori să Mă asculți. Dar ai renunțat și închizând ușa după Tine, ai plecat. Lacrimile tristeții Mele erau în ploaia de afară.

Dar totuși, Eu te iubesc! În timpul zilei am încercat să vorbesc cu tine prin norii albi, prin albastrul cerului și prin liniștea ierburilor verzi. Ți-am șoptit aceasta prin frunzele copacilor și ți-am spus-o blând prin splendoarea florilor. Am alergat către tine, spunându-ți: „Te iubesc!” în pâraiașul de munte și în minunatul cântec al păsărilor.

Odată, uimit de frumusețea și gingășia florilor ai meditat la Creatorul lor, și Eu am crezut că acum te vei hotărî să vorbești cu Mine. Însă un gând oarecare, se pare important pentru tine, ți-a abătut atenția.

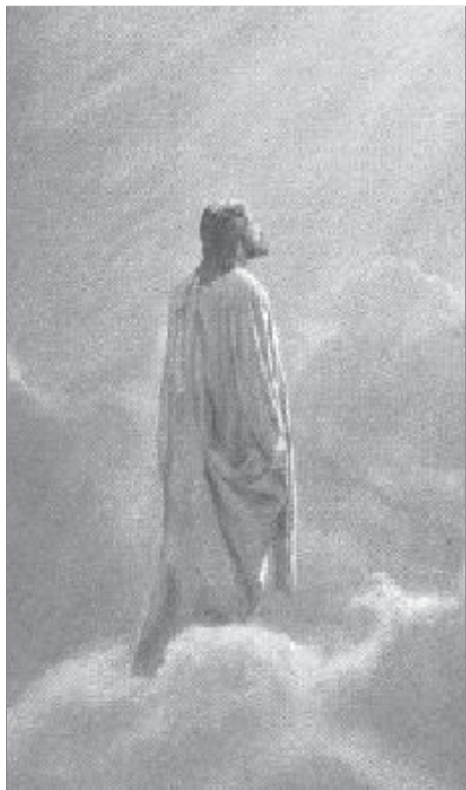
Da probleme, și nu puține... Însă Eu aș putea să te ajut în rezolvarea lor. Ți-ai amintit când ai primit o veste tristă? O, cum am dorit atunci să-ți șterg lacrimile! Deși nu erai atent la Mine, ți-am trimis în dragostea Mea o adiere de vânt caldă și ușoară, plină de miresmele naturii pentru a te mângâia în tristețea ta. Dar nici atunci nu te-ai gândit la Mine...

Seara, când ai venit acasă, obosit după o zi plină de probleme, ai cinat în grabă și ai pornit televizorul. Absorbit de emisiunile TV, nici nu ai observat cum s-a scurs timpul; am așteptat, sperând că îți vei aminti de Mine. Ai mers la culcare și ultima Mea speranță de a vorbi cu tine s-a stins. Voiam atât de mult să-ți dăruiesc putere, mângâiere, înțelegere...

Dragul meu, când va mai începe o zi, când vei fi în tumultul ei, în amurg sau în orice clipă a ei, când îți este greu, când ești trist și singur – amintește-ți de iubirea Mea față de tine. Este o iubire mai adâncă decât marea, mai înaltă decât cerul și mai cuprinzătoare decât cele mai profunde nevoi ale inimii tale. Te iubesc cu o iubire veșnică, de aceea îți păstrez bunătatea Mea. Voi răspunde la întrebările pe care de atâtea ori le-ai găsit fără răspuns. Ți-voi aduce liniștea după care tânjești de atâtea timp. Lângă Mine vei găsi cu adevărat fericirea și vei afla pacea launtrică. Cheamă-mă, și-ți voi răspunde, îți voi fi alături și te voi ajuta.

Eu te-am creat, te-am ales, te iubesc și te aștept!

Al tău prieten care te iubeste,
ISUS CRISTOS

Rugăciune pentru copiii orfani

Numărul copiilor orfani va ajunge curând la 30 de milioane doar în Africa, motiv pentru care organizația Bethany Christian Services caută oameni care să susțină în rugăciune această situație teribilă, informează agenția MNN din Statele Unite ale Americii. Programul de Consacrare în Rugăciune al organizației a fost lansat încă de anul trecut, declară Janie VanDyke.

Janie VanDyke afirmă că la numai șase luni de la lansare, s-a întâmplat ceva extraordinar. „Am invadat orfelinalele cu familii doritoare să adopte copii orfani. Am găsit familii pentru fiecare copil cu probleme, așa cum este Daniel, un copilăș

care s-a născut în America Latină fără brațe și picioare. În două săptămâni am găsit o familie care să îl adopte”, a precizat VanDyke. Scopul organizației nu este doar plasarea copiilor în sânul unor familii, ci și câștigarea inimioarei lor pentru Cristos. În evidența misiunii în total sunt 180 de copii pentru a fi primiți într-o familie. Toți aceștia trăiesc în prezent în orfelinate sau centre de recuperare. Unii dintre aceștia au nevoi speciale din cauza că au mai mulți frați, au probleme de sănătate sau au probleme de dezvoltare mentală. Sunt copii respinși de oameni și în general de societate.

TV creștin în Turcia

Televiziunea creștină a debutat recent și în Turcia. Noua televiziune se numește TURK-7 și transmite programe de două ore, de două ori pe săptămână, declară David Middleton, directorul misiunii serviciului misionar de știri MNN. Programele sunt vizionate de foarte mulți cetățeni și conțin atât emisiuni realizate în Turcia cât și producții

străine. Personalul include și unii dintre angajații organizației partenere Interserve din Statele Unite. Liderii bisericii din Turcia au răspuns cu mult entuziasm, iar unul dintre pastori a declarat că televiziunea creștină îi va ajuta pe turci să îl proclame pe Cristos în propria limbă, propriului popor.

R. P.

Ce poate rugăciunea

„Domnul este lângă toți cei ce-L cheamă, lângă cei ce-L cheamă cu toată inima. El împlinește dorințele celor ce se tem de El, le aude strigătul și-i scapă.” Psalmul 145:18,19

Când misionarul Hudson Taylor s-a aflat în prima sa călătorie spre China, nava cu vele a fost împiedicată să atingă țărmul de mai multe ori de vânturi împotrivoare sau de lipsa vântului. Astfel, într-o zi, vaporul s-a îndreptat pe o acalmie mare spre o insulă locuită de canibali. Sălbaticii se puteau

deja observa făcând pregătiri pentru primirea străinilor. Căpitanul i s-a adresat misionarului și i-a spus: „Dumneavoastră credeți că Dumnezeu ascultă rugăciuni. Strigați la El, alfel suntem pierduți!” Hudson Taylor i-a spus: „Mă voi ruga, dar mai întâi ridicați velele.” Căpitanul, care nu

a vrut să se facă de râs, a refuzat să ridice velele, deoarece era o liniște absolută. Misionarul a refuzat atunci să se roage. Insula era foarte aproape. Deși nu adia nici un vânt, căpitanul a dat în sfârșit ordin să se ridice velele. Hudson Taylor s-a retras în cabina sa și i-a prezentat Domnului necazul. În timp ce se ruga, a auzit bătăi în ușă și căpitanul i-a strigat: „Vă mai rugați? Puteți să vă opriți! Este mai mult vânt decât este nevoie!”

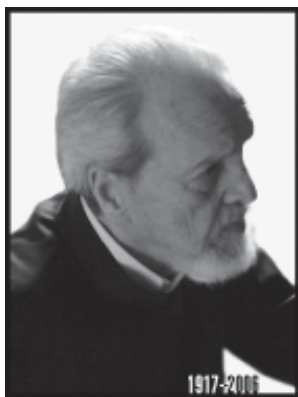
Într-adevăr așa a fost. În clipa celui mai mare pericol, când vaporul se apropia de țărm, s-a iscat un vânt puternic care a împins vaporul

în larg. Așa răsplătește Dumnezeu credința care nu se îndoiește de dragostea Sa neschimbată! Să ne încredem mai mult în El!

Cugetări

Să vorbești cu Dumnezeu despre oameni este probabil cea mai importantă lucrare pe care o poate face cineva. Cea de-a doua ca importanță, este să vorbești cu oamenii despre Dumnezeu. Ambele lucrări sunt un privilegiu de care avem parte doar prin harul nespus de mare al Domnului nostru Isus Cristos.

Doliu în Biserica Ortodoxă Maghiară

După o boală grea, în ziua de 7 ianuarie, la vârsta de 89 de ani, s-a stins din viață protoiereul *dr. Berki Feriz*, care vreme îndelungată a fost conducător al Bisericii Ortodoxe Maghiare.

Berki Feriz s-a născut la 31 decembrie 1917, în localitatea Cattaro din Iugoslavia (azi Kotor, în Serbia și Muntenegru). A publicat numeroase scrieri despre istoria bisericii, printre care cea mai cunoscută lucrare

i-a apărut în 1975, la Budapesta, despre creștinismul ortodox. Pe lângă aceasta, Berki Feriz s-a ocupat mult și de istoria creștinismului ortodox din Balcani. Nu s-a lăsat copleșit de boală sau de vârstă, ci a slujit până la ultimele sale puteri. Ultima dată s-a adresat credincioșilor în a doua zi de Crăciun.

Ceremonia funerară a părintelui Berki Feriz a avut loc în biserica ortodoxă „Adormirea Maicii Domnului” din piața Petőfi (fosta biserică a macedoromânilor) din Budapesta, miercuri, pe 18 ianuarie, fiind săvârșită de *PS Ilarion*, episcop de Viena și Austria.

Postul conducător al Bisericii Ortodoxe Maghiare și parohul Catedralei „Adormirea Maicii Domnului” din Budapesta a fost așezat la odihnă veșnică în cimitirul Farkasréti.

E. Iova

ISTORIOARĂ CU TÂLC DUHOVNICESC

Săculețul cu pietre

Umblând odată pe țărmul mării, un om a găsit un săculeț cu pietre negre și mărunte.

Mergând încet pe drum și neavând ce face, scotea pietre din săculeț și le arunca în păsări cu ele. A zvârlit așa toate pietrele afară de una, pe care a dus-o acasă.

Acolo i-a arătat-o unui vecin care, văzând-o, l-a întregat cu mirare:

– Unde ai găsit-o? Piatra aceasta este de mare preț.

Aflând aceasta, omul acela nepriceput s-a întors pe

țărmul mării să caute pietrele aruncate, dar n-a mai găsit nimic.

Așa facem și noi cu zilele vieții noastre. Fiecare an, fiecare lună, fiecare zi sau ceas al vieții noastre sunt tot atâtea comori pe care ni le dă Dumnezeu ca să le folosim pentru mântuirea noastră și ajutorarea semenilor, iar noi adesea le mistuim pe lucruri deșarte. Iar vremea trece și întoarcere n-are, așa că pătimim și noi ca omul care aruncă zadarnic pietrele găsite pe țărmul mării.

**Oferiți
1 %
din impozitul Dumneavoastră
Bisericii Ortodoxe Române
din Ungaria**

Cod tehnic: 0293

Săptămâna de rugăciune pentru unitatea creștinilor

Anul acesta, Săptămâna de Rugăciune pentru Unitatea Creștinilor (SRUC) subliniază faptul că promovarea acestei unități este un mijloc pentru încurajarea păcii în lume. Tema aleasă pentru evenimentul din perioada 18–25 ianuarie este „Unde doi sau trei se adună în numele meu, acolo sunt și Eu în mijlocul lor” (Matei 18,20).

În Ungaria, săptămâna de rugăciune s-a deschis în 15 ianuarie, la Bazilica Sf. Ștefan, cu o slujbă ecumenică, la care au slujit cardinalul catolic *dr. Erdő Péter*, arhiepiscop de Esztergom și Budapesta, *D. Szébk Imre*, președintele Bisericii Evan-

ghelice din Ungaria, *Varga László*, episcop vicar reformat, *Gáncs Péter*, episcop evanghelic, *dr. Mészáros Kálmán*, președintele cultului baptist, *Csernák István*, intendent metodist, *Ilarion*, episcopul ortodox al Vienei și Austriei, *Voislav Gality*, protopop ortodox sârb, *Marius Maghiaru*, protopop ortodox român, *Kalota József*, exarh al Patriarhiei Ortodoxe a Constantinopolului; *Ștefan Mamakov*, preot ortodox bulgar, *Denis Moss*, canonic anglican, *Szabó Géza*, canonic, parohul bazilicii Sf. Ștefan din Budapesta.

După rugăciunile și cântările în comun, reprezentantul fiecărei biserici a bi-

Pr. Marius Maghiaru

necuvântat credincioșii prezenți la deschiderea săptămânii de rugăciune pentru unitate.

E. I.

Foto: Nyári Gyula

Icoanele copiilor din Darvaș la Patriarhia din București

Luna trecută, în 19 decembrie, la Palatul Patriarhiei din București a avut loc serbarea tradițională „Colindă sfântă din sufletul copiilor la Nașterea Domnului”, în cadrul căreia Prea Fericitul Părinte Patriarh Teoctist a fost colindat de cete de colindători din întreaga Românie (Maramureș, Botoșani, Harghita, Cluj, Caraș-Severin, Gorj, Dolj, Ilfov, Constanța, Argeș, București etc.). Cu acest prilej au fost decernate și premiile concursului de creație „Icoana din sufletul copilului”, aflat la a XIII-a ediție, organizat de Patriarhia Română și

Ministerul Educației și Cercetării.

La fel ca și în edițiile anterioare, alături de copiii din România, au participat cu lucrări și copii din Ungaria. Cercul de iconografie din Darvaș, condus de profesoara-preoteasă *Ecaterina Pop*, a

participat la acest concurs cu 24 de icoane, dintre care patru au fost premiate. *Nagy Tímea* și *Bere Melinda* au luat premiul întâi, iar *Bohok Marianna* și *Bódi Judit* au ocupat cel de-al doilea loc. Icoanele pictate de cele patru fete vor îmbogăți de acum înainte colecția Patriarhiei de la București.

La festivitate au luat parte membri ai Sfântului Sinod și personalități politice și diplomatice din România. Comunitatea românească din Ungaria a fost reprezentată de către preotul *Cosmin Pop* din Jaca.

Eva Iova

Eminescu și tinerii de azi

Câțiva elevi din București cred că lui Eminescu i-ar fi stat bine tuns cu creastă, s-ar fi distrat copios la o partidă de biliard, ar fi ascultat Metallica și muzică clasică și ar fi condus un Mercedes ultimul tip, dacă ar fi trăit azi. Tot ei spun: categoric, ar fi detestat manelele. De ziua lui Eminescu, cotidianul Evenimentul Zilei a solicitat câțiva elevi de la Colegiul Național „Mihai Eminescu” din București să-și imagineze că „poetul neperche” ar fi prezent pentru o zi printre noi.

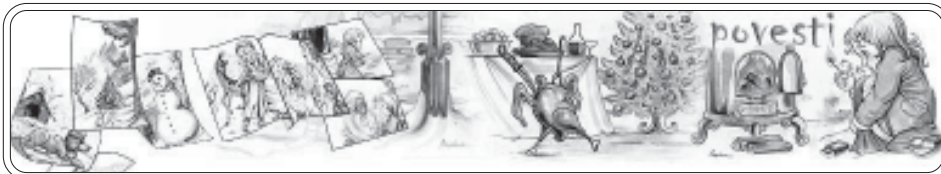
Trei elevi din acest colegiu, care au considerat cea mai importantă poezie de Eminescu „Luceafărul”, au fost de părere că, dacă acesta le-ar fi fost contemporan, ar fi fost cu siguranță un coleg de gașcă, poate prea studios. Toți trei cad de acord că s-ar putea distra o

zi cu Mihai (Eminescu – n.r.), dacă ar mai trăi și ar fi de vârsta lor. „Eu i-aș fi sugerat lui Eminescu să se tundă altfel”, spune unul dintre băieți, crezând că i-ar fi stat bine o frizură cu creastă. Unui alt elev i-ar fi plăcut foarte mult să-l fi avut amic pe Eminescu, pentru că „ar fi învățat multe de la el”. „Nu cred că ar fi fost reticent la ce e modern în ziua de azi”, crede o tânără. „Ba chiar cred că i-ar fi plăcut muzica clasică, meditativă și, de ce nu, Metallica”, e de părere un băiat cu părul lung. „Și categoric ar fi detestat manelele!”, spune o fată. „Eminescu era un tip calm, retras, nu cred că i-ar fi plăcut lui să stea până noaptea în discotecă”, adaugă prietena ei. „Ei, nici nu prea era un tip de viață, ca I. L. Caragiale”, încheie băiatul cu părul lung. E. Iova

Dragi tineri români din Ungaria, voi cum vi-l imaginați pe Mihai Eminescu? Cum credeți că ar fi el dacă ar trăi printre voi? Dacă nu Eminescu, atunci cine dintre scriitorii sau poeții români credeți că v-ar fi buni colegi de școală?

Scrieți-vă părerile, pentru ca cele mai interesante să fie publicate în *Foaia românească*!

Caută deosebiri!

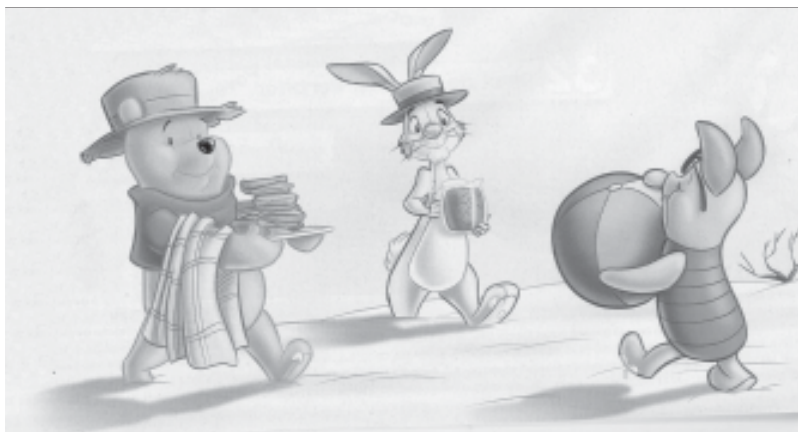
Un picnic în plină iarnă (1)

1. Într-o zi de iarnă Winnie, Grohi și Lepurilă încercau să găsească ceva de făcut.
– Astă-vară ne-am distrat grozav la picnicuri! a spus Grohi.

2. – Un picnic! Da, e o idee grozavă! Ne întâlnim aici peste o oră și aducem tot ce trebuie pentru picnic! Cei trei prieteni au plecat să facă pregătirile.

3. Peste o oră, s-au întors cu tot felul de lucruri, pe care le-au avut și la petrecerile în aer liber de astă-vară.

– Să începem! a chicotit Winnie.

4. Dar păturica s-a udat imediat ce au așezat-o pe zăpadă.
Apoi, Grohi a început să dârdâie.

5. Winnie a încercat să toarne un suc, dar acesta a înghețat. Poate o să ne distrăm mai bine, dacă jucăm fotbal! a spus Winnie.

6. Dar când Lepurilă a lovit mingea, aceasta pur și simplu s-a împotmolit în zăpadă.

(Continuare
în numărul
următor)

Eminescu și Rebreanu, la olimpiada din română

Abia a început anul, la Liceul „N. Bălcescu” au și apărut emoțiile elevilor în legătură cu olimpiada la română. În ziua de 10 ianuarie s-a desfășurat prima parte a concursului pe țară la limba și literatura română, cunoscut sub prescurtarea OKTV. De această dată la partea în scris a competiției, s-au înscris 24 de elevi din clasele 11 și 12. Primii 15, care vor reuși și la a doua parte – cea orală – a concursului, vor fi scutiți de examenul de bacalaureat la română și vor primi o diplomă de nivel superior.

În prima parte a concursului de marțea trecută, elevii au avut 60 de minute pentru prelucrarea unui text, iar apoi, în a doua parte, timp de 3 ore au analizat o operă literară și au scris un apel. La analiza operei literare au putut alege între poezia „Sara pe deal” de Mihai Eminescu sau ro-

manul „Pădurea spânzuraților” de Liviu Rebreanu, iar referatul a trebuit scris pe o temă concretă și alăturat unei cereri către doamna directoroare.

După examen am stat de vorbă cu câțiva participanți care și-au povestit experiențele. **T. Cefan**

Renata Rocsin, clasa 11/b: Am participat pentru prima dată la un concurs ca acesta și a fost emoționant. În anul trecut am văzut-o pregătindu-se pe sora mea, atunci am hotărât că la anul și eu o să încerc. La prima vedere mi s-au părut grele întrebările, dar în sfârșit cred că m-am descurcat bine. La analiză m-am așteptat la opere mai ample, dar m-am bucurat de poezia „Sara pe deal”, fiindcă îmi plac mai mult poeziile. Sper să ajung cât mai departe în concurs.

Zoltan Cserhádi, clasa 11/b: Am luat parte la OKTV și din biologie, așadar am avut niște experiențe. În prima fază am primit mai ales exerciții gramaticale și întrebări contextuale. M-am gândit că o să fie și ceva despre Rebreanu datorită aniversării, totuși când a trebuit să aleg am ales poezia lui Eminescu, pentru că am simțit-o mai aproape de mine. A fost interesant exercițiul cu scrierea apelului, mi s-a părut asemănătoare cu exercițiile de la examenele de limbă. Pentru cei din clasele 12 poate este mai important rezultatul, dar pentru toți concurenții a fost o probă serioasă, deoarece până acum nu am avut așa mari dificultăți. Mă pregătesc să dau la medicină, așadar și această probă are însemnătate, dar în caz că nu reușesc o să mă înscriu și la anul.

Maria Petrușan, clasa 12/a: Am luat parte pentru a doua oară la olimpiada de română. Față de anul trecut acum mi s-au părut mai ușoare temele și subiectele primite. M-am bucurat de romanul „Pădurea spânzuraților” fiindcă nu demult l-am citit, și am învățat despre el cu doamna profesoară *Stela Nicula Machhour*. Ar fi bine să trec cu succes în partea finală, să-mi reușească proba orală, ca să reușesc la examenul de bacalaureat cu nivel înalt, mai ales pentru că mă pregătesc să fiu studentă în România, la română-engleză.

Zita Cozma, clasa 12/a: M-am prezentat pentru a doua oară la concursul OKTV. Ne-am înscris destul de mulți și fiecare aveam aceeași șansă, totuși mă bucur că am încercat încă o dată. Am avut puțină teamă, dar am constatat că în anul trecut a fost mai greu. O dată cu pregătirea pentru examenul de bacalaureat, m-am pregătit și pentru această competiție. Dacă nu reușesc, măcar rămân cu cunoștințele verificate, va trebui să învăț mai puțin pe bacalaureat.

Olga Cardoș, clasa 12/a: Fiind originară din familie maghiară am avut frica că o să fiu puțin dezavantajată. M-am prezentat totuși în speranța că dacă reușesc, voi avea scutire la bacalaureat, iar dacă nu, totuși nu pierd nimic. Învăț acum mai mult iar în luna mai va trebui să recapitulez mai puțin. Primul exercițiu a stat din citirea unui text – M. Sadoveanu: Un om năcăjit – despre un copilăș care trăia într-un sat mai sărac împreună cu familia lui. A trebuit să ne scriem părerea despre personaje, să găsim sinonime la niște cuvinte, etc. Apoi am analizat drama lui Apostol Bologa și am întocmit un apel și o cerere. Cred că am făcut tot ce am știut și ce am putut. Cred că m-am descurcat destul de bine.

Irina Gurzău, clasa 12/a: A fost o competiție deosebită. Nu am mai participat la așa ceva. M-am pregătit împreună cu colegile și am fost ajutate de doamna profesoară. Cel mai mult mi-a plăcut întocmirea apelului despre organizarea unei excursii pentru copii cu bicicleta. Apoi a trebuit să alăturăm o cerere către doamna directoroare, ca să ne asigure un profesor ajutător pentru această excursie. A trebuit să avem grijă și de limbaj, și de formă. Partea gramaticală a fost mai grea, și a fost cam scurt timpul pentru exercițiile acestea. A fost o adevărată probă.

Renovări la grădinița din Micherechi

Foto: Aurel Papp

Copiii grădiniței românești din Micherechi se pot bucura din toamna anului trecut de un nou obiect de joacă în curtea instituției. Prin contribuția Asociației Românilor din Micherechi, condusă de *Mihai Ardelean*, amplasamentul a fost dat în folosința celor mici încă în octombrie. Conducătoarea grădiniței *Florica Ruja* consideră un factor foarte important sprijinul financiar acordat de mai multe ori instituției din partea asociației românești, precum și din partea a câtorva întreprinzători locali, ca de pildă, *Gheorghe Mihut*, *Vasile Ruja* sau germanul *Gerhard Stenghel*, ajutorul cărora con-

ducerea grădiniței le mulțumește și pe această cale.

După informațiile primite de la doamna *Ruja*, în această iarnă au avut loc și unele lucrări de renovare ale clădirii, ca de exemplu etanșarea cupolei și văruierea întregii clădiri. Lucrările de reparație s-au realizat prin sprijinul de 1.600.000 de forinți, venit din partea Oficiului pentru Minorități, și de 900.000 de la Primăria locală.

Alături de renovarea clădirii, conducerea grădiniței consideră că ar fi necesară și aranjarea curții, obținerea mai multor obiecte de joacă pentru copiii din Micherechi. **R. Pătaș**

Liceul „N. Bălcescu” pe Internet
balcescu.sulinet.hu

Cine a băut apă din Aranca, se întoarce totdeauna la Dudești

Dudeștii Vechi (numele original Beșenova Veche) este o comună la vreo 30 km de Seghedin, în România. Din cei 3900 de locuitori cam 3600 sunt bulgari. Au școală generală, liceu, muzeu, casă culturală și ... o tradiție vie. Peste tot se vorbește numai în limba bulgară. Cu primarul *Gheorghe Nacov* însă am vorbit în limba română.

Cei mai vechi bulgari

– Suntem o comunitate veche. În Bulgaria atât istoricii, cât și lingviștii știu despre noi că suntem cea mai veche comunitate de bulgari care s-a păstrat dincolo de graniță. Astfel, noi suntem cea mai veche diasporă a bulgarilor. Suntem aici, în Dudeștii Vechi, din 1738. Suntem bulgari catolici, care am emigrat în Banat în urma răscoalei pornite de bulgarii catolici din Bulgaria în 1688 împotriva jugului turcesc. Neizbutind răscoala au urmat represalii din partea turcilor, mulți dintre supraviețuitori au trecut Dunărea sub protecția armatei austriece – în acea perioadă curtea venează deținea și Oltenia – iar când în 1738 s-a stabilit linia de graniță cam la Orșova, bulgarii, familiile bulgare au plecat în sus, spre nord-vest către Banat, tot sub protecția armatei austriece, ne mai vrând să stea sub turci. Deci, motivul pentru care am plecat a fost să ne salvăm viața, limba, credința și națiunea – suntem catolici din secolele XVI–XVII. Comunitatea bulgară din Banat își are centrul la Dudeștii Vechi – numele unguresc este Óbesenyő. Dudeștii Vechi nu înseamnă din păcate nimic, a fost impus de comuniști în 1965. Numele româ-

nesc este Beșenova Veche și vine de la „besenyők”, pe românește pecenegi, un popor care a trăit pe aceste locuri. Prima atestare documentară a localității este din 1213 Terra Castri Boseneu – localitate de pecenegi –, iar noi din 1738 suntem aici. Când au venit strămoșii noștri aici, acest loc le-a fost desemnat de către Imperiul Austriac, localitatea fiind pustie de ani buni. Din 1738 localitatea a crescut, chiar avem colonii bulgărești, deoarece comunitatea bulgară din Banat se împarte în două: la Dudești și la Vinga. Cei din Vinga au venit din Bulgaria de vest, iar noi, cei din Dudeștii Vechi din Bulgaria de nord-vest. Cu timpul, cei din Dudeștii Vechi i-au asimilat pe cei din Vinga, dialectul lor s-a transformat, vorbim acum exact același dialect. Aici se vorbește limba bulgară veche de acum 300 de ani. Vin foarte des lingviști bulgari să cerceteze limba, folcloriști pentru obiceiuri, istorici pentru că avem o istorie foarte interesantă. Venind în Banat ne-am dezvoltat, separat de restul conaționalilor noștri, fraților din Bulgaria: ei în marea majoritate sunt ortodocși, noi aici am venit cu scrierea chirilică, dar din secolul al XIX-lea, sub influența preoților croați și bosniaci, care slujeau aici la

noi, am trecut la alfabetul latin. Toate publicațiile noastre sunt cu alfabetul latin. A fost și mai ușor pentru noi în timpul Imperiul Austro-Ungar să edităm cărți, publicații, reviste în acest dialect bulgar, dar cu litere latine. Lingviștii bulgari consideră limba noastră, dialectul nostru a doua formă literară a limbii bulgare, pentru că s-a dezvoltat înainte de a începe renașterea limbii în secolul al XIX-lea în Bulgaria. Limba noastră s-a dezvoltat după reguli proprii: sunt zone în Bulgaria unde se vorbește exact cum vorbim noi – și eu am auzit câțiva oameni mai bătrâni –, mă refer la fondul principal de cuvinte. Normal că am preluat o grămadă de neologisme de la unguri, de la nemți, de la români, de la sârbi, noțiuni care nu existau la momentul plecării noastre din Bulgaria. Avem neologisme, cum de ex. pentru avion am luat cuvântul „repülőgép”, pentru „înghețată” „fagyalt”, dar bineînțeles avem și cuvinte românești. Dar limba noastră de aici este ca bază, o limbă bulgară. Păstrăm cu sfințenie obiceiurile noastre și, pot să spun, că suntem o comunitate credincioasă. Toți copiii merg la slujbă, la biserică se cântă, inclusiv bărbății. De Crăciun se merge cu Bethlehemul, în majoritatea caselor existând câte un port popular mai vechi sau mai nou. Obiceiurile și tradiția sunt vii la noi.

Banatul și minoritățile

– Eu am terminat facultatea de drept din Sofia, în

Gheorghe Nacov

perioada 1970–76. Am și stat în Sofia, și mi-am făcut și masteratul acolo. Dar am ales să mă întorc la mine în sat. Am candidat apoi pentru funcția de primar din partea Uniunii Bulgarilor din Banat. Dealtfel avem deputat și în Parlamentul României tot din partea acestei formațiuni. Asta este modul de viață pe care l-am ales de bună voie și nesilit de nimeni. Bineînțeles, că avem și noi calculatoare, facem parte din societatea modernă. Dar poate la noi este mai pronunțat decât altundeva sentimentul apartenenței la comunitate. Pot să vă spun că avem personalități ale lumii sociale, economice, politice, chiar literare care sunt bulgari din Banat și fac tot posibilul ca de sărbătoarea satului, de Crăciun, de Paști să vină înapoi, chiar dacă trăiesc la Timișoara, București sau altundeva. Dudeștiul cheamă. Este o vorbă: „Cine a băut apă din Aranca, se întoarce totdeauna la Dudești.” Mai mult, noi ne-am păstrat și datorită capacității de a asimila. Eu mă consider bulgar sută la sută, dar după sânge eu sunt bulgar numai pe jumătate, deoarece maică mea este româncă. În schimb, dialectul bănățean al limbii bulgare l-am învățat de la mama. Deci mama, o româncă, m-a învățat pe mine bulgărește. Sigur fără a-și uita sau renega neamul, dar făcând parte din această comunitate s-a integrat și a devenit un bun membru al acestei comunități. Deci, cred că din acest motiv ne-am păstrat noi. Un mare rol a avut apoi și biserica romano-catolică. Toată lumea se adună la biserică. În biserică se slujește în limba bulgară, în dialectul bănățean al limbii bulgare. Biserica a protejat tot timpul și

școala. Prima școală a fost sub oblăduirea bisericii. Toate aceste elemente, acești factori combinați au dus la păstrarea noastră atâtea sute de ani. Eu sper că o să ne păstrăm și în continuare ca bulgari, cu specificul că suntem bulgari din Banat.

Mai bulgari decât bulgarii

– Sunt de părere că nu trebuie să renegi locul de unde provii, națiunea, limba, credința. Tendința asta există mai ales la cei care pleacă din comunitate. Unii își pierd acest sentiment, unii nu. Eu consider că noi suntem mai bogați ca și alții, iar bulgarilor din Bulgaria le spunem că noi suntem mai bulgari decât voi. De ce? Pentru că a ne păstra ca bulgari noi trebuie să lucrăm în acest sens. Nu e vorba neapărat de o luptă, pentru că statul român ne ajută. Nu se pune astfel problema. Dar trebuie să facem și noi ceva pentru a ne păstra ca bulgari. Bineînțeles, există un proces de asimilare, nu forțat, ci unul natural. Tinerele pleacă la orașe, etc. Noi trebuie să ne opunem acestui proces. Știți, pentru a fi bulgar în Bulgaria e de ajuns să ieși în stradă, dar pentru a fi bulgar într-o țară străină este cu totul altceva. Trebuie să faci ceva ca să păstrezi sentimentul național. Eu cred, și poate nu greșesc, că apartenența la un grup nu îți suprimă individualitatea, din contră, o subliniază. Pentru că dacă aparții unui grup, mai ales dacă este un grup minoritar – indiferent dacă este din punct de vedere etnic, ori religios sau din orice alt aspect –, tu din acest moment aparții unui grup care este deosebit față de ceilalți. Eu nu prea cunosc bulgari care să fi ieșit din Dudești și să fi zis: eu nu mai sunt bulgar. Majoritatea lor sunt buni membri ai comunității, astfel crește și prestigiul bulgarilor. Bineînțeles, nici noi nu suntem perfecți. Și la noi există zicala din Bulgaria: unde sunt trei bulgari sunt două partide. Asta este mentalitate balcanică, când ar fi vorba să fim noi între noi. Dar cel care iese în afară, caută cu orice preț să păstreze legătura cu Dudeștiul, pentru că știți: „Cine a băut apă d-ai-acea...”

P. Cîmpian

Panorama localității

Emisiune despre românii din afara României

TVR Internațional oferă din 13 ianuarie o nouă emisiune despre românii care trăiesc în afara României. Emisiunea „Migrație XXI”, va prezenta în fiecare săptămână emigrația românească din întreaga lume, cea legală și ilegală, exilul istoric și pe cel de data recentă, destine singulare și comunitare. Emisiunea debutează cu seria „Românii canadieni”, trei episoade realizate cu românii din Montreal și Toronto: „Inginer român, caut patrie”, „Lumea veche și lumea nouă” și „Eu, noi, ceilalți”. Așa cum declară realizatorul, seria „Românii canadieni” cuprinde trei episoade care vorbesc despre drama emigrației, despre o patrie nouă și primitoare și despre o țară care i-a gonit, de cele mai multe ori, prin indiferență, informează Agenția de Presă a Românilor de Pretutindeni.

Primul episod „Inginer român, caut patrie” urmărește povestea tinerilor ingineri români care și-au căutat norocul în altă parte. Unele personaje au fost filmate la plecarea în Canada, în urmă cu 8 ani, pe când bagajele erau pline de speranțe. Alți români, vedete de televiziune sau directori de bancă, și-au schimbat meseriile cu totul. Cu toții vă vor spune povestea lor, în ajun de Halloween. În episodul al doilea veți cunoaște „Lumea veche”: români plecați din țară în urmă cu 50 de ani, români care au fugit, care au cerut azil politic, români care s-au luptat să își cumpere, la propriu, familia de acasă, de la Ceaușescu. Unele istorii pot fi subiectul unor filme artistice: preotul Tofan a plecat

în anii 1940 pentru a studia teologia la Paris, dar a ajuns să fie reprezentantul IBM în Brazilia. A devenit preot la New York și acum, la 84 de ani, este șeful departamentului de activități misionare al Episcopiei Românești de la Vatra (care ține de Biserica Ortodoxă Americană). Legat de Canada este și destinul Reginei Maria, care a iubit și a fost iubită de reprezentantul oficial al Canadei la București, Joe Boyle, cel care a salvat o parte din Tezaurul României de la Moscova. În Canada au fost ridicate numeroase biserici românești, precum cea de la Montreal, construită de bucovineni în 1918. Alături a fost ridicată Casa Română, unde funcționează o școală și o bibliotecă, sala mare devenind de multe ori neîncăpătoare pentru balurile care îi strâng pe români. Tot Montrealul este singurul oraș care i-a dedicat României o piață publică în semn de recunoaștere pentru meritele românilor la dezvoltarea acestui oraș.

În episodul al treilea vor fi prezentate câteva din personalitățile care au reușit să-și împlinească destinul artistic departe de România: scriitori, pictori, sculptori sau sportivi, care, însă, pentru a se împlini în noua lor patrie, s-au desprins de limba română, ca limbă de creație.

Realizatorul a mai descris povestea românilor din alte țări precum: Siberia, Ucraina, Moldova, Albania, Macedonia, Croația, Finlanda, Marea Britanie, Irlanda sau Sudan. Așadar, emisiunea „Migrație XXI” poate fi urmărită din 13 ianuarie, în fiecare vineri de la ora 23.30, la TVRi. R. Păcaș

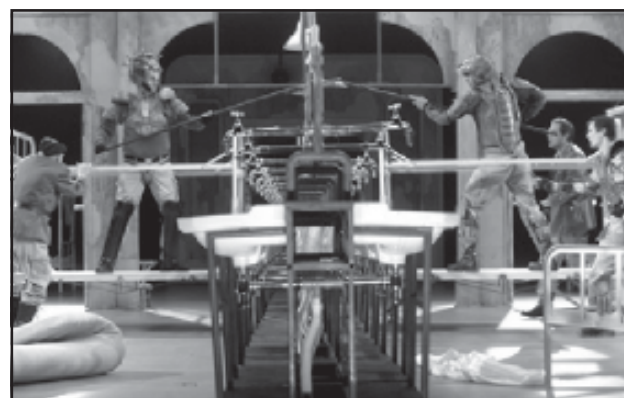
Când se deschid gurile iadului...

(Urmare din pag. a 5-a)

Care ar fi rezolvarea unui conflict fals? Numai una singură. Continuarea pseudo-războiului până la victorie, până la ultima picătură de sânge, chiar cu prețul onestității.

În debutul spectacolului, jocul de-a lupta este încă plin de entuziasm, oastea se încurajează și întârătă dușmanul cu sunet de trâmbițe. (Nu e vorba de un play back, actorii au învățat de adevăratele să sufle la instrument acordurile unei melodii simple). Mai târziu, însă, lucrurile se complică: fidelitate, cuvânt de onoare, cinste, toate se întinează, vanitatea, desfrăul, manipularile de tot felul se ivesc pe scenă. Se infiltrează ca fumul pe care Purcărete îl face să iasă în vârtej. Ordinea imaginii se alterează și ea, structura de chiuvete se deschide larg formând noi căi de acces, dar noua hartă scenică devine mult mai complexă. Circulația e accesibilă, dar acest lucru nu aduce libertate, ci provoacă haos.

Două semne de întrebare capitale ridică povestirea imaginată de tandemul Shakespeare-Purcărete: ce se întâmplă cu dragostea și ce se întâmplă cu eroii în timpul unui război, în vâl-

Shakespeare: Troilus și Cressida, regizor: Silviu Purcărete, muzica: Vasile Sirli, decoruri și măști: Helmut Stürmer

În rolurile principale: Keresztes Tamás, Rezes Judit (protagoniști) Ujlaki Dénes, Haumann Péter, Bezerédi Zoltán, Nagy Ervin

toarea de neprevăzut a războaielor? Răspunsul pe care îl primim nu e liniștitor, nu calmează spiritele. Finalul dramei nu e un happy end, deoarece Cressida împiedică rezolvarea fericită a conflictului când alege supraviețuirea în locul fidelității, dar nici eroii nu se ridică la nivelul unui catarsis dramatic, trebuie să ne mulțumim cu nihilismul învelit în patos al victoriei neonorante a lui Achile.

„Mă străduiesc să fac un teatru riscant și problematic. Teatrul de divertisment relaxează spectatorul, eu însă doresc să-i stric acestuia somnul liniștit. Nu știu

dacă teatrul e capabil încă să se ocupe cu probleme existențialiste, dar sunt convins că numai atunci are un rost, dacă măcar își propune acest lucru.”

Deoarece până acum regiile lui Purcărete au fost jucate în Ungaria de propria sa trupă, un viu interes a precedat modul în care va „sună” regia sa pe scena teatrului budapestan, cum va influența jocul actorilor unguri. Se știe că actorii din Craiova nu au uimit publicul numai cu nivelul și talentul interpretării lor, ci și cu adevăratele acrobații fizice care au completat această interpretare. Adevărul e că n-am revăzut acea eleganță a mișcării actorilor români regizați de Purcărete; având o altă materie primă, produsul final a fost de alt tip. În afara acestui fapt însă, piesa a căpătat emblema de produs original Purcărete, cu imagini scenice grandioase și cu o bună interpretare actricească.

Ibós Éva

(Traducere: Mihaela Bucin)

mtv
25 ianuarie,
miercuri,
ora 13.30

m2
26 ianuarie,
joi,
ora 14.30

www.romanul.hu

Cum ridici priporul Ciulniței, în pragul dealului, dai de casele boierului Dinu Murguleț, case bătrânești și sănătoase, cum nu se mai întâlnesc astăzi pe la moșiile boierești. De sus, de pe culme, ele văd roată împrejur până cine știe unde, la dreapta, spre valea lalomitei, la stânga, pe desulul pădurii de Aramă, iar în față pe cotiturile ulițelor strâmbe ale satului.

Toată curtea boierească trăiește liniștită și bogată, cu cârduri întregi de găște, de curci și de claponi; cu bibilici țuitorare; cu căruțe dejugate; cu argații ce umblă a treabă de colo până colo — și seara, când vine cireada de la câmp, cumpăna puțului, scârțâind neunsă între furci, ține isonul berzelor de pe coșare, ale căror ciocuri, răsturnate pe spate, toacă de-ți iau auzul. Fără a fi risipă și zarvă, curtea boierească pare populată și bogată.

Într-o zi de vară, pe la vremea odihnei, conu Dinu fu sculat din somn de sunetul clopotelor unor poștalioni ce intrau în curte cu strigăte și saltanat. Atât el cât și nevastă-sa Sofița săriră din paturile lor de cit, și se uitară pe fereastră.

— Iii!... e greu de noi! Tânase Scatiu cu mă-sa!... exclamă boier Dinu.

— Da' nu-i mai zice așa, omule, că te-a auzi a fată... la-ți mai bine surtucul și ești-le înainte.

Coana Sofița trecu repede într-o odaie de alături să se mai directice la cap, iar boier Dinu își trase din fugă cizmele (strângând din ochi și blestemând), își luă haina în spinare și ieși să-și întâmpine musafirii.

— Salutare, nene Dinule, zise noul venit, scuturând pe bătrân de mână. Iacătă, am venit cu mama.

— Sărut mâna, coană Prohiro; bre, anul ăsta fac grâu mult, zise Murguleț, sărutându-i mâna cam din fugă.

— Sărut ochii, mamă; da' ce se potrivește, ești fodul, coane Dinule! Uite, zău, maică, zise ea lui fiu-său, parcă văd pe căminarul Tasache Murgu; uite, leit-poleit cum e conu Dinu: nalt, uscățiv la chip, așa smead ca dumnealui și fodul... Lasă, zău, coane Dinule, că sunteți fodui... Auzi, de atâția mari de ani vecini cu moșiile și să nu lovești dumneata o dată pe la mine!...

— Uite, zău, coană Prohiro, ai dreptate; da' nu știu cum s-a făcut...

Vorbind astfel, bătrâna îngâlbea, începea să inghită în sec, se foia fără rost, până ce căzu pe o bancă din cerdac.

— Aoleo, coane Dinule, zise ea repede, făcându-și vânt cu mâna, îmi vine rău...

— Puțin „coneac”, strigă fiu-său, ori apă de Vals, repede să ne dea ceva...

Murguleț se repezi fuga la cămară și se întoarse numaidecât cu o sticlă de cogneac, pe care o vărsă mai toată în capul coanei Profira, pe când fiu-său o muncea pe la tâmpile să-și vie în fire.

Duiliu Zamfirescu

Viața la țară (fragment)

În vremea asta se arată și Sofița Murguleț. Ea dete pe bărbați la o parte, sărută mâna bătrânei, o mai strânse de un deget, o mai mere-metisi, ce-i făcu, că își veni baba în simțiri.

— Doamne, coană Profirițo, cum stai dumneata afară, sorol!... la să intrăm înăuntru, că pe nădușala asta te bolnăvești chiar din senin, zău.

Și, ținând pe babă de subsuori, trecură într-o odaie răcoroasă, mare, în care bătrâna păru a se îndreveni ca prin farmec.

Sofița Murguleț se îngrijea de babă cu un interes nespus. O puse să-și istorisească patima de la descălciătoare, îi dete cafea cu lămâie, pică oțet pe un cărbune sub nasul ei — iar pe de altă parte porunci să aducă tânărului dulceață, cafea, tutun, cu tot dichisul cuvenit.

— la spune-ne, coană Profirițo, cum îți vine?...

Aci, începu bătrâna o lungă șiretenie de vorbă:

— Uite, maică, îmi vine așa un „nixis” pe la stomah, și parcă nu-mai ia așa mă zgâlțâie de chiept, și să te ții numa goană la cap, și apoi parcă-mi bate două zbanțuri în tâmpile, de mă prăpădesc, maică!...

— Și nu iai nimic dumneata pentru asta?

— Da' câte n-am făcut! N-a cheltuit ghetu băiat o grămadă de bani!... Ba palianuri, ba consulturi, ba doftoru Draci, ba acu cică să iau apă de Vacs...

— De Vals, mamă, o îndreptă fiu-său. Pe când vorbeau astfel, ușa se deschise de la un iatac din fund, și de sub perdelele albe de țară se ivi un chip rotund de fată, care, dând de obrazurile nouă ale musafirilor, se făcu stacojiu.

— Mămucă dragă... avu ea aerul de a începe. Dar în mijlocul odăii, se opri în loc, făcu o plecaciune după toate regulile ceremonialului de la pension, și dete năvală să iasă pe cealaltă ușă. Coana Sofița o opri.

— Tincol! Da' nu saluți lumea? Unde te duci? Fata se opri din nou, nehotărâtă. Obrazul mame-sii lua-se expresia obișnuită de nemulțumire și descurajare, când i se întâmpla câteodată să se supere, iar conu Dinu se rușinase cu desăvârșire de stângăcia ei.

— Sărută mâna coanei Profirițe, zise mamă-sa. Un moment, cât mai trecu până să se hotărăscă fata, coana Profira își înfipse privirile în ochii ei, cu toată răutatea lor bătrânească. Fata auzise vorbindu-se în casă de neamul îmbogățit al Scatieștilor ca de niște mojici renumiți, ieșiți dintr-un vechi vătăf al tatălui lui conu Dinu Murguleț, și a-i vedea în casa lor i se părea o adevărată enormitate. Dar, în cele din urmă, se duse să sărute mâna coanei Profire. Bătrâna o sărută pe obraz, uitându-se la ea lung și scuturându-și valurile de carne de pe trup, de pofta răsului.

— Ptiu, să nu fie de deochi! că frumoasă mai ești! Fata se duse după aceea la fiul bătrânei și-i întinse mâna cu aceeași reverență; el răspunse tare și sigur de sine:

— Salut! Apoi, fericită că-și isprăvise complimentele, se retrase în dosul scaunului lui tată-său, și, după un minut, o șterse.

Coana Profira începu iarăși a râde: — Cresc, bată-le norocul, ca din apă... Acuma numai bărbat îi lipsește...

Conu Dinu Murguleț își ciugulea unghiile de la o mână, neîndrăznind să privească în fața bătrânei. În fond îl supăra vorba coanei Profire, fiindcă înțelegea unde vrea s-o aducă. Dar nevastă-sa, cu sensul practic al femeilor, da din cap cu înțelesuri.

— Răul e, zise ea, că nu facem grâu destul.

— la lasă, coană Sofițo, răspunse bătrâna, conu Dinu să trăiască! De atâtea mari de ani, de când are moșia de la Eforie pe nimic, bez moșia dumisale părintească, mărita până acum șapte fete.

Pe conu Dinu nimic nu-l supăra mai rău decât să-i fi zis că are moșia de la Eforie pe nimic. Își mușcă din unghii mai adânc și tăcu.

— Așa e, îngână coana Sofița, dar avem greutate: fata la pension, nepotu-meu în străinătate...

— Aracan de mine, maică, da' tot învață? Ce-a mai ieșit și moda asta cu învățătura până la adânci bătrânețe!... Uite, eu pe Tânase al meu l-am pus la treabă de mic copil, și slavă lui Dumnezeu, băiatul a ieșit bun, treaba treabă, plimbarea plimbare. Acu să-i găsesc nevastă cumsecade și m-am liniștit. Anu ăsta trebuie să-l însor, că mi-e c-o-i închide ochii fără să apuc să-mi văd nepoții... Ce zici, coane Dinule?...

Conu Dinu dete din cap, parcă ar fi zis că așa e, dar că asta nu-i treaba lui.

După ce-și isprăviră cafeaua, Tânase Scatiu scoase o pană de găscă din buzunar, mătură o enormă țigaretă de chihlimbar cu care fuma, puse pana murdăra pe farfuriuță, iar țigaretă în toc, și se sculară să plece.

Coana Profira dori să vază pe Tina la plecare, dar fata nu se găsi nicăierea. Cam înfiptă, bătrâna sărută pe conu Dinu pe frunte, zicându-i:

— Așa sunt fetele, marfă scumpă. Ce zici, vecine, nencuscrim?

— Drum bun, coană Profiro. Ia să ridice coșul de la trăsura. Vătașe Taftă, pune mâna, să nu se dea vizitiul jos.

În sfârșit, plecară. În urma lor, coana Sofița umbla domol în jurul lui bărbatusău, și, cu sfioasă supunere, căuta să-i ghicească gândurile. Dânsul își răsuci o țigară, fără a zice nimic, și intra s-o aprindă. Fumul din salon îl luă de cap.

— Ah! Zi, te rog, să deschidă geamurile.

Nevastă-sa stete un moment la îndoială.

— Au să intre toate muștele, omule. Murguleț se îndreptă spre masă să găsească chibriturile și dete cu ochii de pana de găscă lăsată de tânărul Scatiu.

— Deschideți ușile, să iasă mirosul de mitocani! Ia poftim de vezi, zise el făcând explozie, cu brațele încrucișate înaintea penei, cine-mi cere fata. Eu să-mi dau fata la asemenea mojici?... Doar dacă mi-o lua Dumnezeu mințile! Bă-dă-rani!...

Coana Sofița încerca să fie serioasă, deși îi venea să moară de răs. Bărbatu-său se întoarse din nou către dânsa.

— Am moșie de la Eforie pe nimic, ha? De ce nu poștește fiu-său să mă urce la mezat, să-l învăț eu minte!

— Nu, zise nevastă-sa, zâmbind, fiindcă speră să-i dăm fata.

— Să-mi dau eu fata unui asemenea mojic!... Ți-am spus: dacă mi-o lua Dumnezeu mințile, poate.

Anul muzical 2006, sub semnul Mozart

Din punct de vedere muzical, anul 2006 se va desfășura sub semnul Mozart (1756-1820), la 250 de ani de la nașterea genului din Salzburg.

Roma, Bratislava, Versailles, Schwetzingen, Londra, Augsburg, Praga și Viena, orașe de care a fost legat destinul marelui compozitor, informează revista Curentul. În România, Anul Mozart

evenimente ce marchează Anul Mozart în România au fost programate săptămâna trecută. Cele două spectacole extraordinare au fost susținute de Orchestra Simfonică a Filarmonicii „George Enescu” din București, sub bagheta dirijorului Cristian Mandeal, solist fiind Takashi Shimizu. Seria concertelor dedicate Anului Mozart va continua pe 23 și 24 februarie.

Transmisiuni directe la Radio România Muzical

Cei 250 de ani de la nașterea lui Wolfgang Amadeus Mozart vor fi marcați cum se cuvine în grila postului Radio România Muzical printr-un amplu proiect în care se împletesc emisiuni, transmisiuni directe, concerte, asigurându-se astfel un portret complet al unuia dintre compozitorii providențiali pe care i-a cunoscut istoria muzicii. Proiectul debutează pe 27 ianuarie cu o „Zi Mozart”, programul fiind sprijinit de membrii Uniunii Europene de Radio, parteneri ai postului Radio România Muzical. În cadrul acestui maraton vor fi transmise atât concertele desfășurate în casele Mozart din Europa (Salzburg, Viena,

Lugano), cât și concerte din orașe unde nu se așteaptă nimeni să fie cântate creațiile sale (Beijing și Ramallah). Toate aceste evenimente se vor desfășura între o „Dimineață mozartiană” (7.30) și o „Noapte mozartiană” (21.15), punctul culminant fiind transmisiunea în direct din Studioul „Mihail Jora” al Societății Române de Radiodifuziune a concertului susținut de Corul și Orchestra Națională Radio (ora 19.00). Maratonul Mozart va continua la Radio România Muzical pe 29 ianuarie cu o zi integrală Mozart realizată de Uniunea Europeană de Radio, în timpul căreia vor fi transmise în direct concertele-evenimente susținute în orașele de care s-a legat destinul lui Wolfgang Amadeus Mozart: Salzburg (12.00), Roma (13.00), Bratislava (14.00), Versailles (15.00), Schwetzingen (16.00), Londra (17.00), Augsburg (18.00), Praga (19.30) și Viena (20.30).

Afacere la Salzburg

Pentru locuitorii orașului natal al compozitorului, Salzburg, marcarea a 250 de ani de la nașterea lui Mozart înseamnă o îmbinare între kitsch și evenimente culturale de clasă. Astfel, cu

această ocazie, întreprinzătorii din oraș vor lansa câteva sute de produse personalizate, printre ele numărându-se iaurtul Mozart, sosul Mozart, sticluta pentru copii Mozart sau parfumul Mozart. Această avalanșă de produse a stârnit deja criticile austrieților, care cred că s-a forțat prea mult nota. Printre ei se numără și scriitorul Kurt Palm, care a publicat de curând o carte despre Mozart. Într-un interviu acordat pentru BBC, Palm a spus: „Noul slogan pentru 2006 nu este sexul vinde, ci Mozart vinde. Dacă Mozart ar vedea ceea ce se întâmplă în prezent doar în Austria, la Viena sau Salzburg, fie ar râde, fie ar fi dezgustat”. Dacă pentru edili afacerea Mozart înseamnă bani, pentru melomani, vara acestui an înseamnă șansa de a vedea toate operele scrise de geniul din Salzburg. Astfel, în timpul Festivalului din Salzburg vor fi prezentate toate cele 22 de opere semnate de Mozart, pe parcursul a cinci săptămâni. La acest eveniment vor participa muzicieni și dirijori de prima mână din lume precum Simon Rattle, Nikolaus Harnoncourt sau Ricardo Muti.

Wolfgang Amadeus Mozart

Cu această ocazie vor fi organizate o serie de concerte-eveniment în toată lumea, cele mai importante fiind găzduite la Salzburg,

a debutat la Ateneul Român cu două spectacole de excepție, continuând apoi cu un proiect inedit la Radio România Muzical. Primele

Cronicile din Narnia, noi aventuri fantastice

Criticii vorbesc despre pelicula „Cronicile din Narnia: Leul, Vrăjitoarea și Dulapul” numind-o o combinație între „Harry Potter” și „Stăpânul inelelor”. Cei de la studiourile Walt Disney au văzut în „Cronicile din Narnia” o mină de aur. Seria de șapte cărți a fost scrisă la jumătatea secolului trecut de britanicul C.S. Lewis. Ecranizarea primului volum, „Leul, Vrăjitoarea și Dulapul” a costat 180 de milioane de dolari și este regizată de tatăl lui „Shrek”, neozeelandezul Andrew Adamson.

„Inevitabil, se face o comparație între Narnia și Inel. Dar cred că filmele sunt diferite. Povestea noastră duce copii adevărați într-un ținut fantastic și este, în primul rând, o poveste despre familie, despre rivalități între frați, despre trădare, iertare și toate celelalte lucruri care

se întâmplă într-o familie”, a mărturisit regizorul. Ce are în comun povestea despre salvarea Pământului de Mijloc (din „Stăpânul inelelor”) cu aventura celor patru copii care ajung, printr-un dulap, în ținutul magic Narnia? Tolkien și C.S. Lewis au fost buni prieteni și, mai mult decât atât, deoarece Lewis era deja recunoscut ca scriitor pentru copii, acesta l-a ajutat pe Tolkien să publice „Hobbitul”. La fel de prieteni sunt și conaționalii Adamson și Peter Jackson (regizorul „Stăpânului inelelor”), primul cerând sfatul celui de-al doilea când a preluat proiectul „Narnia”. „L-am întrebat cât de departe a mers adaptarea romanului”, zice Adamson. „Mi-a spus că destul de mult și că poți schimba lucrurile de prin carte doar dacă faci o treabă bună”, relevă „Empire”. E. Iova

Din conținutul filmului:

Patru frați sunt trimiși din Londra la țară pentru a scăpa de bombardamentele din timpul celui de-al doilea război mondial. În joacă, copiii intră într-un dulap, poarta către o lume fantastică, Narnia. Condușă de un leu magic, Alsan, Narnia e blestemată de Vrăjitoarea cea Albă să treacă printr-o iarnă eternă.

Fotbal

Poli își întărește trupa

Săptămâna trecută s-a încheiat „cea mai tare campanie de transferuri din ultima vreme”. Nouă jucători noi au fost aduși la Timișoara, de **Marian Iancu**, finanțatorul lui Poli. **Silviu Izvoranu** (22 de ani, fundaș stânga), **Adrian Ilie** (25 de ani, fundaș central stânga), **Rareș Soporan** (22 de ani, fundaș central), **Alin Stoica** (26 de ani, mijlocas), **Sretan Stanici** (22 de ani, mijlocas stânga), **Vladimir Gluscevici** (26 de ani, atacant), **Simek Péter** (26 de ani, mijlocas dreapta), **Mihăiță Pleșan** (23 de ani, mijlocas dreapta) și **Ifeany Emeghara** (21 de ani, mijlocas) au fost prezentați presei rând pe rând.

Șapte străneri la Poli 15 milioane de dolari a investit compania Balkan Petroleum la Poli de la preluarea clubului în ianuarie 2005, cinci milioane cheltuind doar în mandatul de antrenor al lui Hagi. *Timișoara agreează în această iarnă transferurile din străinătate.* Prețurile piprate solicitate în România – cinci milioane de dolari pentru cuplul Moți-Pleșan sau 3 milioane de dolari pentru Mazilu – au făcut ca Poli Timișoara să se reorienteze spre piața externă. A transferat deja doi sârbi, un ungur și un nigerian. Aceștia, alături de **McKain**, **Osei** și **Mansour**, vor ridica la șapte efectivul legiunii străinilor alb-violeți. Prin urmare se anunță o luptă grea pentru intrarea în echipă, deoarece, conform regulamentului din Divizia A, doar 5 jucători străini pot evolua, în același timp, în teren.

Un internațional maghiar la Timișoara

O mutare surpriză a fost aducerea în Banat al internaționalului ungur **Simek Péter**, care a venit, contra 200.000 de dolari, de la Fehérvár FC. „După ultimul

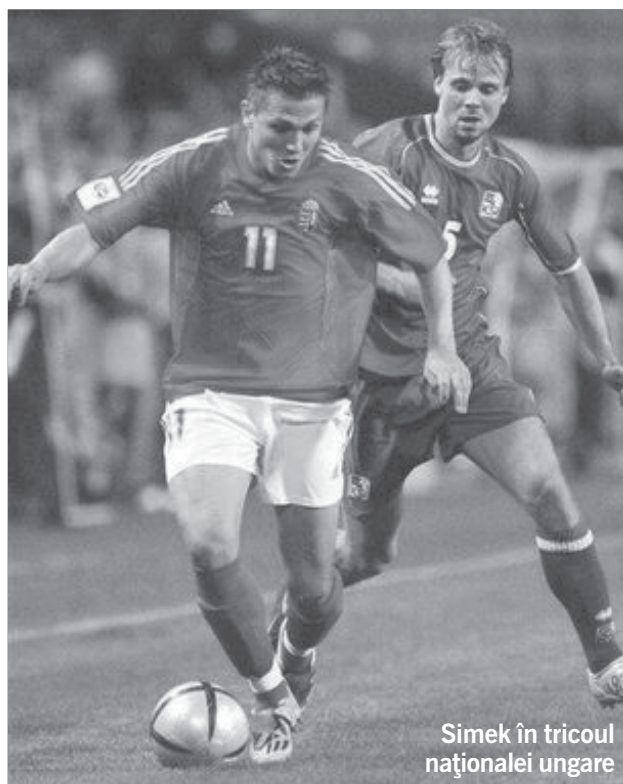
sată. Sunt ambiții mari, iar mie îmi place provocarea. Țin minte că, acum doi ani, am evoluat la Timișoara cu Újpest, am jucat contra lui Poli și am marcat un gol. Au mai fost variante din Anglia, dar nimic concret, apoi a intrat pe fir Poli, iar pentru ei e ceva urgent, să definitivăm transferul în cursul săptămânii trecute. Oricum, eu mă simt foarte onorat și mă bucur enorm că aș putea evolua la Poli, sub comanda lui Hagi”, a declarat **Simek**, unul dintre acei puțini jucători din Ungaria, care au evoluat vreodată la un club românesc. Internaționalul maghiar a fost încântat de condițiile de pregătire și funcționare ale lui Poli și a semnat un contract valabil pe o durată de doi ani și jumătate. „Sunt foarte bucuros că am reușit acest angajament. Sunt sigur că vom lua titlul și nu îmi fac probleme din cauza faptului că sunt maghiar. Pe teren nu există astfel de diferențieri”, a conchis **Simek**.

Pleșan, achiziția principală a iernii
Internaționalul de la Dinamo, care încă nu a împlinit vârsta de 23 de ani,

jumătate de an, cum s-ar zice, nu a spart gura târgului în capitală. Nu a reușit să se impună ca titular încontestabil în echipa lui **Ioan Andone**, formație care era la un pas de primăvara europeană. Astfel **Pleșan**, chiar și la vârsta de aproape 23 de ani rămâne și pe mai departe un talent neîmplinit, în al cărui carte de vizită se înregistrează o singură evoluție internațională mai însemnată, cea în partida amicală din 2005, câștigată de România cu 5-1, în fața Germaniei. Mulți susțin că ultima șansă ca să-și justifice talentul îl ale sub comanda lui **Gheorghe Hagi**. Timișorenii au sacrificat mulți bani pentru acest tânăr mijlocas, plătind lui Dinamo 800.000 de euro, plus 20% dintr-un eventual transfer în străinătate, sau peste cinci ani 500.000 de euro în cazul rămânerii în țară. „Vreau ca Timișoara să ajungă una dintre cele mai mari echipe din România și din campionatele europene. Sunt emoționat și bucuros, dar îmi doresc să fiu sănătos pentru că atunci pot juca la adevărata mea valoare”, a declarat **Pleșan**, în urma sosirii sale în Banat.

Și Alin Stoica s-a înregimentat la Poli

Fostul mijlocas al lui **Anderlecht**, fiind liber la contract a ajuns gratis la Timișoara de la FC Național. Fiul lui **Tudorel Stoica**, din Steaua anilor 1980, are 26 de ani și se reîntoarce după mulți ani petrecuți în străinătate. „Adevărul este

Simek în tricoul naționalei ungare

Rareș Soporan și **Silviu Izvoranu** sunt doi fundași tineri de mare perspectivă, sosiți din a doua divizie. Nigerianul **Ifeany Eme-**

ghara, ultima dată a jucat la Partizan Belgrad (Serbia). Mijlocasul este jucătorul care încheie campania de transferări a lui Poli.

Tennis

Renașterea lui Pavel

Andrei Pavel s-a calificat în turul doi la Australian Open, după ce l-a învins pe Carlos Moya (favorit 32). Românul nu mai obținuse o victorie la simplu într-un turneu ATP din octombrie 2005.

Pavel a trecut de Moya cu 6-4, 7-6/5, 4-6, 3-6, 6-4, în aproape patru ore de joc. „Primul Grand Slam al anului i-a zămbit mai mereu lui Moya, vârful atingeându-l în 1997, când a pierdut în finală la **Sampras**, în timp ce românul izbutise la **Antipodi** doar un „sfert” în 2005. Ibericul se afla în fața lui Pavel și la capitolul confruntări directe (2-0), iar distanța dintre cei doi în ierarhia ATP era de 47 de poziții. În plus, fostul campion de la **Roland Garros** a avut un start de sezon bun, cu finală jucată la **Chennai**, iar constanteanul nu-și mai adjudecase un meci de la un turneu ATP din octombrie. Toate aceste coordonate au fost însă anulate de Pavel.

„Cneazul” a început în forță, încheind primul act în doar 40 de minute și a învins în următorul set la tiebreak. Însă cel mai bun jucător autohton de la Năstase încoace s-a relaxat

prematur, iar Moya i-a suflat următoarele două seturi. În setul decisiv, backhand-ul lui **Andrei** a funcționat ca în vremurile bune, ceea ce i-a adus victoria. „Vreau să ajung cât mai departe. A fost un meci greu, cu multe răsturnări de situație”, a spus la final **Andrei Pavel**. Următorul obstacol în calea românului se numește **Fabrice Santoro** (Franța, 33 de ani).

Prezent pentru prima dată pe tabloul principal al **Grand Slam-ului** de la **Antipodi**, **Răzvan Sabău** nu a reușit să treacă de turul întâi. El a abandonat, din cauza unei accidentări la braț, întâlnirea cu argentinianul **Gaston Gaudio** (cap de serie nr. 8) în setul al doilea, la scorul de 2-6, 0-5. **Victor Hănescu** a fost eliminat marți dimineața, în primul tur, de **Guillermo Coria**. Favoritul numărul 6, l-a învins pe român în 5 seturi, 6-4, 1-6, 4-6, 6-2, 6-1.

Oștenii lui Hagi

meci din turul campionatului, am auzit că a fost cineva în tribune de la Poli și că **Hagi** a văzut un DVD cu mine. Apoi am fost sunat înainte de Revelion, că ar fi o ofertă concretă de transfer. Dacă știți bine, Poli e pe locul patru, la șase puncte de prima cla-

se pare că este favoritul și slăbiciunea lui **Hagi**, care a ținut foarte mult la aducerea acestuia pe malul **Begăi**. **Mihăiță Pleșan** acum opt luni încă era jucătorul **Craiovei**, retrogradând cu oltenii, de unde a fost transferat, în vară, la **Dinamo București**. În acest

doar pe teren. Eu nu vreau să vorbesc prea multe și vreau să vorbesc doar pe terenul de joc”, a declarat **Alin**. **Vladimir Gluscevici** și **Sretan Stanici** au sosit la Timișoara de la **Rad Belgrad**. **Adrian Ilie** a sosit de la Poli Iași și este unul dintre cei mai în formă fundași centrali din România.

TVR 1

Luni 23 ianuarie

6.00 Jurnalul TVR 7.00 Serial. Isabel, în căutarea iubirii 8.00 Cealaltă Românie (R) 9.30 Film. Napoleon, cățelul zburător 11.00 Parteneri de Week-end (R) 11.30 Teleenciclopedia (R) 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 13.30 Serial. Cutia fantastică 14.30 Kronika 15.55 Mituri și eroi. Documentar 17.00 Sănătate pentru toți! 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Prim plan 20.00 Serial. Neveste disperate 21.00 Reflector 22.00 Jurnalul TVR 22.30 Film. Micii traficanti de droguri 23.45 Sănătate pentru toți (R) 1.40 Jurnalul TVR.

Marți 24 ianuarie

6.00 Jurnalul TVR 7.00 Serial. Isabel, în căutarea iubirii 7.66 Mituri și eroi. Documentar 9.30 Prieteni la masă 10.05 O vedetă... populară (R) 11.40 Sănătate pentru toți! (R) 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 13.30 Serial. Cutia fantastică 14.30 Oameni ca noi 15.00 Kronika 15.55 Mituri și eroi. Documentar 17.00 Generația contra 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Prim plan 20.00 Serial. Neveste disperate 21.00 Alexandru Ioan Cuza, între greșeală și fapt. Documentar 22.00 Jurnalul TVR 22.30 Film. Albă ca Zăpada, o poveste întunecată 0.20 Generația contra (R) 1.10 Jurnalul TVR.

Miercuri 25 ianuarie

6.00 Jurnalul TVR 7.00 Serial. Isabel, în căutarea iubirii 7.55 Mituri și eroi. Documentar 9.30 Prieteni la masă 10.05 Tezaur folcloric (R) 11.45 Generația contra (R) 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 13.30 Serial. Cutia fantastică 14.30 Tribuna partidelor parlamentare 15.00 Convietauri 16.00 Documentar 17.00 Emisiune de cultură 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Prim plan 20.00 Serial. Neveste disperate 21.00 Ochiul magic 22.00 Jurnalul TVR 22.30 Film. Promisiunea 1.30 Jurnalul TVR.

Joi 26 ianuarie

6.00 Jurnalul TVR 7.00 Serial. Isabel, în căutarea iubirii 7.55 Mituri și eroi. Documentar 9.30 Prieteni la masă. Documentar 10.05 Mic, da' voinic! (R) 10.35 Ochiul magic (R) 11.35 Interes general (R) 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 13.30 Serial. Cutia fantastică 14.30 Emisiune în limba germană 16.00 Documentar 17.00 Delhi și Calcutta. Documentar 18.00 Jurnalul TVR 19.15 România pentru Copiii Europei. Spectacol umanitar 21.30 Celebritățile timpului tău: Kevin Costner 22.00 Jurnalul TVR 22.30 Film. Furia 1.00 Jurnalul TVR.

Vineri 27 ianuarie

6.00 Jurnalul TVR 7.00 Serial. Isabel, în căutarea iubirii 7.55 Mituri și eroi. Documentar 9.30 Prieteni la masă 10.05 Alexandru Ioan Cuza, între greșeală și fapt. Documentar 11.00 Reflector (R) 12.00 Tragerea la sorți a Preliminarilor Campionatului European de Fotbal 2008. 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 13.30 Serial. Cutia fantastică 14.30 Lumea în care trăim (R) 15.30 Serial. Exploratorii galactici 16.30 Celebritățile timpului tău: Rod Stewart 17.00 Interes general 18.00 Jurnalul TVR 19.00 Film. Băieți duri 21.00 Serial. Lost: Naufragiații 22.00 Jurnalul TVR 22.30 Film. Departe de Paradis 1.05 Jurnalul TVR.

Sâmbătă 28 ianuarie

6.00 Ceasul deșteptător 7.30 Desene animate 8.30 Mic, da' voinic! 9.00 Portativul piticilor 10.00 Serial. Exploratorii galactici 11.00 Lumea în care trăim 12.00 Orizont 2007 13.00 Jurnalul TVR 13.15 O vedetă populară 15.00 Parteneri de Week-end 15.30 Cu Irina la Cafea 17.00 Teleenciclopedia 18.00 Jurnalul TVR 19.00 Film. Crupierul 20.50 Cercul Soarelui 21.00 Profesioniștii 22.00 Jurnalul TVR 22.30 Film. Legenda dragonului roșu 1.25 Jurnalul TVR.

Duminică 29 ianuarie

6.00 Universul credinței 7.30 Desene animate 8.30 Film. Arca lui Noe 10.30 Viața satului 12.00 Agenda politică 13.00 Jurnalul TVR 13.15 Film. Răzbumarea haiducilor 15.00 Cealaltă Românie 16.00 Tezaur folcloric 18.00 Jurnalul TVR 19.00 Film. Bărbatul în costum galben 20.50 Cercul Soarelui 21.00 Concertul Aura Urziceanu 22.00 Jurnalul TVR 22.30 Film. Casa surâsului 1.10 Jurnalul TVR.

Toma Caragiu, în „Răzbumarea haiducilor”

TVR 2

Luni 23 ianuarie

6.00 Televiziunea, dragostea mea (R) 7.30 Revista presei 8.00 Minorități sub trei dictaturi (R) 8.30 Poftă bun! (R) 9.00 Tonomatul DP2 10.40 Serial. Pasiuni 11.40 Serial. Lois și Clark – noile aventuri ale lui Superman (R) 13.00 Desene animate 13.30 Serial. Aventurile lui Shirley Holmes 14.00 Împreună în Europa 15.00 Jurnalul TVR 15.30 Zona de conflict 16.00 Serial. Moștenitoarea 17.00 Jurnalul Euronews pentru România 17.25 ZOOM/2 17.30 Zestrea românilor - Țara Lăpușului 18.05 Serial. Agenția 19.00 Serial. Trăsniții din Queens 19.30 Privește în oglindă. Documentar 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Jurnalul Euronews pentru România 21.15 Film. Moștenire îngropată 23.00 Serial. Atingerea răului.

Țara Lăpușului

Marți 24 ianuarie

6.00 Serial. Maria Bonita 7.30 Revista presei 8.00 Serial. Rebelii 9.00 Tonomatul DP2 10.40 Serial. Pasiuni 11.30 Atenție, se cântă! (R) 13.00 Desene animate 13.30 Serial. Aventurile lui Shirley Holmes 14.00 Împreună în Europa 15.00 Jurnalul TVR 15.30 Tribuna partidelor parlamentare 16.00 Serial. Moștenitoarea 17.00 Jurnalul Euronews pentru România 17.30 Mărturie 18.00 Serial. Agenția 19.00 Serial. Trăsniții din Queens 19.30 Scotland Yard 20.00 Lumea de aproape 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Jurnalul Euronews pentru România 21.15 Film. Cappuccino în trei 23.00 Serial. Stargate: Atlantis.

Miercuri 25 ianuarie

6.00 Serial. Maria Bonita 7.30 Revista presei 8.00 Serial. Rebelii 9.00 Tonomatul DP2 10.40 Serial. Pasiuni 11.40 Serial. Stargate: Atlantis 13.00 Desene animate 13.30 Serial. Aventurile lui Shirley Holmes 14.00 Împreună în Europa 15.00 Jurnalul TVR 15.30 Zona de conflict 16.00 Serial. Moștenitoarea 17.00 Jurnalul Euronews pentru România 17.30 Minorități sub trei dictaturi 18.00 Serial. Agenția 19.00 Serial. Trăsniții din Queens 19.30 Misterele Bibliei 20.00 Omul între soft și moft 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Jurnalul Euronews pentru România 21.15 Film. Neînțeleș 23.00 Serial. Charlie Jade.

Joi 26 ianuarie

6.00 Serial. Maria Bonita 7.30 Revista presei 8.00 Serial. Rebelii 9.00 Tonomatul DP2 10.40 Serial. Pasiuni 11.40 Serial. Verdict: Crimă 13.00 Desene animate 13.30 Serial. Aventurile lui Shirley Holmes 14.00 Împreună în Europa 15.00 Jurnalul TVR 15.30 Documentar 16.00 Serial. Moștenitoarea 17.00 Jurnalul Euronews pentru România 17.30 Călătorie în Balcani 18.00 Serial. Agenția 19.00 Serial. Trăsniții din Queens 19.30 Zona de risc 20.00 Jurnalul TVR 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Jurnalul Euronews pentru România 21.15 Film. Imperiul mafiei 22.50 Serial. South beach.

Vineri 27 ianuarie

8.30 Serial. Rebelii 9.25 Tennis. Transmisiune directă Rezerve: Serial. Maria Bonita. Film. Tăticul. Serial. Pasiuni. Serial. Verdict: Crimă 13.30 Serial. Aventurile lui Shirley Holmes 14.00 Împreună în Europa 15.00 Jurnalul TVR 15.30 Zestrea românilor 16.00 Serial. Moștenitoarea 17.00 Jurnalul Euronews pentru România 17.15 ZOOM/2 17.30 Auto Club 18.00 Serial. Agenția 19.00 Serial. Trăsniții din Queens 19.30 Serial. Descurcarea lui Eddie 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Jurnalul Euronews pentru România 21.15 D'ale lui Mitică 22.15 Vânătoare de recompense 23.10. Film. Cartea de căpătăi 1.20 Film. Semnul tăcerii.

Sâmbătă 28 ianuarie

6.00 Păstar hoinar (R) 6.30 Călătorie în Balcani 7.30 Universul cunoașterii 8.25 Cronica unei veri 9.00 Natură și aventură 9.25 Tennis. Rezerve: Film. Tăticul. Televiziunea, dragostea mea. D'ale lui Mitică (R) Serial. Aventuri secrete. Fascinația Modei 13.30 Film. Un alt bărbat, altă femeie 16.00 Via sacra 17.00 Serial. Miracole 18.00 Mari momente ale secolului XX. Documentar 19.00 Serial. Trăsniții din Queens 19.30 Serial. Amy 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Serial. Reporter de investigații 22.00 Film. Tată fără voie.

Duminică 29 ianuarie

8.30 Ferma 9.25 Tennis. Rezerve: Pescar hoinar. H...ora Prichindeilor. Două roți (R) Magazin IT (R) Casa ta. Film. Tăticul 13.30 Poftă bună! 14.00 Serial. Lois și Clark – noile aventuri ale lui Superman 15.00 Femei fatale 15.30 Fascinația Modei 16.00 Serial. Verdict: Crimă 17.00 Serial. Farmece 18.00 Egipt. Documentar 19.00 Atlas 19.30 Serial. Andromeda 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Serial. Lege și ordine 22.00 Film. Capcana.

ÎN LIMBA MATERNĂ

emisiune radiofonică în limba română

23 IANUARIE, LUNI (Adam Bauer)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.00: Montaj de muzică populară 11.30: Buletin informativ, date meteo 11.40: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Încheiere

24 IANUARIE, MARȚI (Iulia Kaupert)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.40: Evenimente calendaristice 10.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.30: Buletin informativ, date meteo 11.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Încheiere

25 IANUARIE, MIERCURI (Petr Cîmpian)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11:15: Comentariul săptămânii (Al. Ardelean) 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.40: Sport – rubrica lui Adam Bauer 11.53: Avangprimiera „Ecranul Nostru” 11.55: Încheiere

26 IANUARIE, JOI (Iulia Kaupert)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 11.00: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.20: Nota săptămânii de Edda Ilyés 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.45: O șansă istorică: Uniunea Europeană 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere

27 IANUARIE, VINERI (Petr Cîmpian)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Revista presei „Foaia românească” 10.55: Avangprimiera „Ecranul Nostru” 11.00: Magazinul Vârșnicilor 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.40: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere

28 IANUARIE, SÂMBĂTĂ (Adam Bauer)

14.30: Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 14.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 15.00: Party Time – magazin de muzică ușoară 15.00: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 15.58: Încheiere

29 IANUARIE, DUMINICĂ (Adam Bauer)

14.30: Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.35: Sinteză știrilor săptămânii 14.45: Retrospectiva săptămânii (spicuiri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 15.00: Magazinul Vârșnicilor (re-luare) 15.30: Emisiune religioasă baptistă 15.55: Încheiere

(Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio!)

În fiecare seară, între orele 19.00–19.30 se prezintă emisiunea românească, difuzată pe țară. Sumarul acesteia este compus din actualitățile zilei și reportaje, interviuri din viața comunității noastre, respectiv relatări din viața școlilor românești.

Emisiunea de seară, difuzată pe țară, în afară de frecvențele de 66,29 MHz și 66,14 MHz, poate fi ascultată și pe undele occidentale, pe frecvențele locale ale studiourilor regionale.

Radio Calypso, Budapesta 873 kHz, Radio Debrețin 91,4 MHz, Radio Seghedin 93,1 MHz

Ecranul nostru

25 ianuarie 2006 (mtv ora 13.30)

Reluare: 26 ianuarie 2006 (m2 ora 14.30)

Programul prevăzut pentru

săptămâna viitoare:

Emisiunea în Limba Română Televiziunii Maghiare va prezenta un montaj despre spectacolul susținut recent de Grigore Leșe, în Catedrala „Sfântul Nicolae” din Iula. În a doua parte a programului veți putea cunoaște cele mai noi filme și planurile regizorului Cornel Măndruțau.

Realizator: Ștefan Crâsta

PROGRAMUL TVR TIMIȘOARA

Interval orar 16.00-18.00, pe frecvența TVR2

Luni, 23 ianuarie 2006

16.00–16.45 3sferturi academic 16.45–17.00 Magazin științific 17.00–17.30 Planuri de casă 17.30–17.45 Jurnal regional 17.45–18.00 Omul zilei.

Marți, 24 ianuarie 2006

16.00–16.30 Cronica germană 16.30–16.55 Calea Europei 2007 16.55–17.00 Să ne-auzim vorbe 17.00–17.30 De la om la om 17.30–17.45 Știri regionale 17.45–18.00 Omul zilei.

Miercuri, 25 ianuarie 2006

16.00–16.30 Panoramic sud-vest (emisiune în lb. maghiară) 16.30–17.15 Viața la țară 17.15–17.30 Dialog spiritual 17.30–18.45 Știri regionale 17.45–18.00 Omul zilei.

Joi, 26 ianuarie 2006

16.00–16.30 Orizonturi sârbești (em. în lb. sârbă) 16.30–17.00 Universul culturii 17.00–17.30 Pe viu 17.30–17.50 Jurnal regional 17.50–18.00 Omul zilei.

Vineri, 27 ianuarie 2006

16.00–17.00 Punctul pe i 17.00–17.30 Exclusiv 17.30–17.45 Știri regionale 17.45–18.00 Omul zilei.

Sâmbătă, 28 ianuarie 2006

16.00–16.30 Sănătate 16.30–17.30 În prelungiri 17.30–17.45 Jurnal regional 17.45–18.00 Revista presei săptămânale.

Duminică, 29 ianuarie 2006

16.00–17.00 Cântecul de acasă 17.00–17.30 Drumuri aproape 17.30–18.00 Stelele vestului.

DEX
online

Dicționare ale limbii române

www.dexonline.ro

Emisiunea în limba română
24 de ore din 24
pe www.rrr.ro

Linkuri utile:

www.foaia.hu
www.romanul.hu
www.balcescu.sulinet.hu
www.ziare.com
www.astazi.ro
www.startpage.ro
www.ici.ro/romania/
indexrom.html

Versurile lui Eminescu au ajuns și la școlarii români

Cu prilejul aniversării nașterii poetului național, liceenii români au avut posibilitatea să asculte versuri de Mihai Eminescu, interpretate de actorul orădean *Eugen Țugulea*. În ziua de 16 ianuarie, sala de teatru a Centrului Cultural Românesc a devenit pentru o oră scena poeziei eminesciene. Încă înainte de programul liric, directoarea instituției *Maria Gurzău Czeglédi* a amintit școlarii că *Eugen Țugulea* a pus bazele trupei de teatru amator al Liceului „Nicolae Bălcescu”, după care actorul s-a adresat și el, la rândul său, cu cuvinte de salut tinerilor și profesorilor. Domnul Țugulea a vorbit despre recitalul său: „Cu câțiva ani în urmă am interpretat acest recital

de o oră și 20 de minute la Centrul Cultural Român din Budapesta, unde am întâlnit un reprezentant al Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria, care m-a solicitat să prezint acest recital și în alte localități din Ungaria unde trăiesc români. Așa am ajuns și la Liceul Românesc, unde am fost primit cu atâta căldură, încât m-am hotărât să ajut la înființarea formației de teatru. Ceea ce a și reușit.”

De data aceasta, *Eugen Țugulea* a interpretat cele mai cunoscute poezii de Eminescu, „De așa avea”, prima poezie publicată în revista *Familia*, „De ce să mor” și „Luceafărul”, după care a mai recitat câteva poezii mai scurte. Montajul liric, care a fost acompaniat cu un fond muzical, a reușit să creeze, deși doar pentru puțin timp, o atmosferă eminesciană, la care au fost

părtași și liceenii români din Jula.

Recitalul Eminescu al lui *Eugen Țugulea* a continuat

apoi la școlile generale din Micherechi și Apatu, programe la care, alături de conducerea instituțiilor

românești, a contribuit și Fundația pentru Cultura Română din Ungaria.

R. Păcaș

Serbare eminesciană la Chitighaz

În dorința de a oferi copiilor noștri posibilitatea de a cunoaște și a iubi cât mai mult limba și literatura română, obiceiurile, tradițiile, cultura, folclorul și arta românească, cadrele didactice de la Școala generală românească din Chitighaz, la solici-

tarea Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria, au pregătit elevii cu un frumos montaj literar închinat marelui clasic la literaturii române, *Mihai Eminescu*, cu prilejul aniversării zilei de naștere a acestuia.

Serbarea a avut lor duminică, 15 ianuarie, la

biserica ortodoxă din Chitighaz. *Mihai Eminescu*, poetul național al românilor, creator de geniu ce s-a ridicat la înălțimi ce rar se găsesc în literatura universală, autor al capodoperei „Luceafărul”, poem alegoric romantic, al „Scrisorilor”, „Glosei”, al altor poezii cu

conținut filosofic dovedind erudiția, gândirea profundă și talentul inegalabil al poetului. *Eminescu* este totodată autor al gingașelor poezii despre natură și dragoste, al unor nuvele romantice, ori al virulentelor articole politice de la „*Timpul*”.

Cu același prilej au

sărbătorit și elevii școlii românești din Micherechi, care după Sfânta Liturghie din 15 ianuarie, în biserica ortodoxă locală au recitat poezii ale poetului național *Mihai Eminescu*, pregătiți fiind de profesorul *Gheorghe Netea*.

A. L. Crișan

FOAIA
românească
20 IANUARIE 2006
www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director: Eva Iova. Colectiv redacțional: Rita Păcaș, Ștefan Crăsta. Tehnoredactare computerizată: Ștefan Mihailov. Editura și redacția: 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8., CP 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789 Fax: (66) 463-152, E-mail: foaia@foaia.hu, foaia@freemail.hu Editor responsabil: Dr. Ioan Ciotea, președinte, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Mozi Nyomda Bt. 5600 Bichișciaba, str. Luther nr. 5/B. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente la Foaia românească în județele Bács-Kiskun, Bichiș și Csongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele pe anul 2006: 3 luni 1050 forinți; 6 luni 2100 forinți; 1 an 4200 forinți. Apariția săptămânalului este asigurată de Fundația Publică „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria”. A hetilap megjelenését a „Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségért” Közalapítvány biztosítja.